

Upravištvu: Ljubljana, Puceljova ulica 3.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Izdatništvo: Ljubljana, Puceljova ulica 3.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Podružnica: Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Računi: za Ljubljansko pokrajino pri pošto-
čkovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje
Italije Servizio Conti. Cor. Post. No 11-3118
IZKLUČNO ZASTOPSTVO za oglaševanje
Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Izjava vsak dan razen ponedeljka
Naročnina zna mesečno Lit. 18.-,
za inozemstvo pa Lit. 22.80
Uredništvo:
Ljubljana, Puceljova ulica št. 3, telefon
št. 31-22, 31-23, 31-24
Rokopisi se ne vračajo
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pub-
blicità di provenienza italiana ed estera:
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

Forti caposaldi nemici espugnati

Ingente bottino bellico nella zona di El Alamein — Efficace bombardamento degli aeroporti su Malta — 21 velivoli nemici distrutti

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 3 luglio 1942-XX il seguente bollettino di guerra n. 766:
Le operazioni delle forze dell'Asse si sviluppano favorevolmente nella zona a sud-est di El Alamein.

Robusti caposaldi nemici sono stati espugnati, presi oltre 2000 prigionieri, catturati o distrutti oltre 30 cannoni e numerosi mezzi blindati.

La nostra aviazione ha anche ieri intensamente partecipato alla lotta terrestre e distrutti in combattimento 5 apparecchi britannici.

Gli aeroporti di Micabba e Ta Venezia sono stati vigorosamente battuti, sulle loro attrezzature messe a segno molte bombe di ogni calibro.

Sedici velivoli inglesi venivano abbattuti in duelli aerei dai cacciatori italiani e germanici di scorta.

Da voli di guerra della giornata cinque nostri apparecchi non sono rientrati.

Nostri MAS operanti nel Mar Nero, hanno attaccato trasporti nemici in fuga da Sebastopoli e affondato una nave vedetta russa nella Baia di Balaclava.

Močne sovražne postojanke osvojene Velik vojni plen južnovzhodno od El Alameina — Učinkovito bombardiranje letališč na Malti — 21 sovražnih letal uničenih

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 3. julija naslednje 766. vojno poročilo:

Operacije osnih oboroženih sil se razvijajo ugodno na področju južnovzhodno od El Alameina.

Osvojene so bile mogočne sovražne postojanke, zajetih je bilo nad 2000 ujetnikov, zaplenjenih ali uničenih pa nad 30 topov in več oklopnih vozil.

Naše letalstvo je tudi včeraj živahno podpiralo borbe na kopnem in uničilo v bojih 5 britanskih letal.

Letališči Mikaba in La Venezia sta bili sedito napadeni in je bilo na tamošnje naprave odvzrjenih več bomb vseh kalibrov.

16 angleških letal so italijanski in nemški lovci v spremstvu sestrelili v bojih v zraku.
Z večeršnjih bojnih poletov se pet naših letal ni vrnilo.

Naši motorni čolni, ki operirajo na Črnem morju, so napadli sovražne prevoze na bregu iz Sevastopolja in potopili rusko izvidniško ladjo v zalivu Balaklave.

Ponovni letalski napadi na Aleksandrijo

Carigrad, 3. jul. d. Letala osovinskih sil so v četrtek zopet bombardirala pristaniške naprave v Aleksandriji. O tem je egiptsko notranje ministrstvo objavilo kratko poročilo, ki pravi, da je bila pri tem napadu povzročena precejšnja škoda. V luči je bilo tudi 8 smrtnih žrtev. Nadalje javljajo iz Kaira, da je bil včerajšnji napad osovinskih letal na Aleksandrijo že tretji v zadnjih 4 dneh. Britanska cenzura v Kairu vesti o napadih po večini pridržuje in je doslej pustila objaviti edino leto vest, da je bil v sredo v Aleksandriji letalski alarm, ne da bi bilo podrobneje razjasnjeno, ali so osovinska letala napadla mesto ali pa je šlo samo za letalski alarm iz pomote.

Prodor osovinskih sil pri Alameinu, ki je bil objavljen v poročilu nemškega vrhovnega poveljstva, v britanskih vojaških krogih se zmerom skrbno prikrivajo, da bi bil na drugi strani z uradnega britanskega mesta ta prodor indirektno potrjen v poročilu, ki pravi, da se glavna borba razvija na prostoru, ki je oddaljen le še 110 km od Aleksandrije. Vsa prejšnja britanska poročila so zatrjevala, da se sprednji oddelki osovinskih sil nahajajo 130 km zapadno od Aleksandrije. Nadalje javljajo uradna poročila z bojišča, da napadajo britanski oddelki osovinske čete z boka in celo za hrbtno. V teh trditvah z britanskih vojaških virov vidijo v merodajnih krogih v Carigradu angleško priznanje, da britanske čete pri Alameinu ne drže več obrambne črte, kakor so še v sredo trdila angleška poročila, ki so postojanke pri Alameinu označevala kot neoprodorno mejo proti vzhodu. Nadalje sklepajo nevtalni krogi v Carigradu iz megljenih britanskih poročil, da se v prvotni brezobličnosti bojišča zmerom bolj jasno izraža novi nemški prodor, ki je v obliki klinca usmerjen proti vzhodu. Položaj na bojišču pred Aleksandrijo je na podlagi zadnjih vesti popolnoma v znamenju novega velenapada osovinskih sil na britanske obrambne črte. O tem napadu javlja tudi poluradno poročilo, ki je v četrtek popoldne dospelo iz Kaira. V zvezi s tem novim nemškim velenapadom so se razvile pred Aleksandrijo borbe še večjega obsega, kakor so doslej divjale na tem vojnem področju. O razvoju teh borb ni še nobenih dokončnih poročil. V tukajšnjih vojaških krogih si zastavljajo vprašanje, ali bodo osovinske čete po zlomitvi britanske obrambe pustile morda Aleksandrijo na levi strani in korakale naravnost proti Kairu. Pot proti egiptski prestolnici drži po ozemlju, na katerem je mnogo vode, toda tudi preko močvirnatih kotlin. Vadi natrume, preko katere teče železniška proga, ki se pri Alameinu odcepi od sredozemske obale v notranjost Egipta. Ako bodo osovinske čete ubrale to pot, si bodo po mnenju tukajšnjih krogov na mah izvajale kontrolo nad vsem prometom v delti Nila. Nadalje si v Carigradu zastavljajo vprašanje, ali bodo britanske sile sploh še poskusile braniti Aleksandrijo, ako se bo sedanji britanski umik od El Alameina izoblikoval v prav tako paničen beg kakor prejšnji britanski umiki s postojank, ki so jih britanske sile izgubile v prejšnjih fazah vojne v Libiji in Egiptu. Ako bodo Angleži vseeno poskušali braniti Aleksandrijo, potem bodo osovinske sile zdale na najsprejnejše utrdbе tega britanskega pomorskega oporišča pri Aburju, ki leži približno 80 km zapadno od Aleksandrije in približno 30 km vzhodno od črte, na kateri se sedaj razvijajo glavne borbe.

Naval beguncev v Kairo

Ankara, 3. jul. d. Po zadnjih vesteh iz Kaira so egiptске oblasti v Kairu odredile nekaj izjemnih ukrepov, s katerimi naj bi se olajšal položaj beguncev, ki v ogromnem številu neprestano prihajajo s področja delte Nila in iščejo zavetja v Kairu, Milinari in peki so dobili nalog, da morajo podvojiti delovni čas, da bi se vsaj za silo oskrbeli begunci z najpotrebnejšim živilom. Za olajšanje izseljevanja civilnega prebivalstva iz krajev v Nilovi delti in iz bojazni, da tok beguncev ne bi zatrpal razpoložljivih komunikacij, ki morajo ostati proste za vojaške transporte, je bilo pomnoženo število vlakov na železnicah, ki vodijo s severa in zapada proti Kairu. V egiptski prestolnici vlada glede na zmerom večjo bližino fronte že prav panično razpoloženje, ki prihaja posebno do izraza v navalu prebivalstva na denarne zavode.

Posvetovanja kralja Faruka z angleškim poslanikom

Carigrad, 3. jul. d. Iz Kaira javljajo, da je egiptski kralj Faruk sprejel včeraj na daljši razgovor britanskega veleposlanika v Egiptu sira Milesa Lampsona. Govorila sta bržkone o naraščajoči nevarnosti, ki grozi preostalim egiptskim pokrajinam od nezadržne ofenzive italijanskih in nemških čet.

Ankara, 3. jul. s. Po vesteh iz Egipta so Angleži, ki so vedno bolj nezaupljivi in vedno bolj zahtevni proti egiptski vladi, čim bolj se bližajo čete osi, v strahu, da ne bi podvezla potrebnih ukrepov za obrambo, odredili posebnega člana britanskega veleposlanništva v Kairu kot »zveznega moža« s predsednikom egiptovske vla-

de, da bi obstojal tako najtesnejši stik med pristojnimi britanskimi uradi v Egiptu in egiptsko vlado zaradi izvajanja potrebnega nadzorstva. To dejstvo je izzvalo največje zaskrbljenost v egiptskih političnih krogih, ker zbujajo novo vmešavanje Anglije največje nezadovoljstvo in vzemirja Egiptčane še bolj kakor vojaški dogodiki sami.

Zagotovilo osi Egiptu

Rim, 3. jun. s. Države osi v trenutku, ko njihove oborožene sile zmagovito prodirajo na egiptskem ozemlju, slovesno potrjujejo svoj trdni namen, da bodo spoštovale in zagotovile neodvisnost in suverenost Egipta. Sile osi ne vstopajo v Egipt kot v sovražno državo, marveč z namenom izgnati Angleže iz Egipta in nadaljevati vojaške operacije proti Angliji v svrhu osvoboditve Bližnjega vzhoda izpod angleškega gospodstva. Politiko osi vodi načelo, da je Egipt last Egiptčanov. Ko bo Egipt osvojen okoli, ki so ga vezali na Anglijo in po sili katerih je moral prenašati posledice vojne, bo zavzel določeno mesto v skupnosti neodvisnih in suverenih narodov.

Egiptsko zlato poslano v Južno Afriko

Ankara, 3. jul. Po vesteh iz Egipta so Angleži prenesli vse zlato egiptске Narodne banke iz Kaira v neko mesto Južne Afrike.

Turški tisk o angleških porazih

Carigrad, 3. jul. s. O angleškem porazu v severni Afriki objavlja general İhsan Savis članek v listu »Taşviri Efkar«, v katerem piše med drugim, da je general Auchinleck, ko je odslavlil generala Richia, poskusil prvi odpor proti prodorne napredovanju italijansko-nemških oboroženih sil pri Marsi Matruhu, kjer pa angleške obrambne naprave, čeprav jih je v zadnjih dveh letih general Wawell močno utrdil, niso vzdržale pred zaletom oboroženih sil osi. Po etičnih obrambah Italijanov v Solumu, Capuzzu, Bardiji in Tobruku, je naravnost presenetljivo, da so se Britanci predali v Tobruku že po 24 urah, v Bardiji takoj po prvem napadu, pri Hafaji, Capuzzu in Sidi el Baraniju prav tako po prvih napadih in pri Marsi Matruhu po komaj dveh dneh borbe.

List »Dümmühürlet« objavlja kratek komentar generala Eridketa, ki sodi, da so Angleži dokazali, da so organizacijsko v popolnem razslu in da jim preostaja sedaj samo še poslednji odpor pred Aleksandrijo. Razvoj te bitke dokazuje, da se Anglosaj kaj radi predajajo utvaram, med tem ko osi razvija svojo akcijo vedno proti novim stvarnostim.

Turški pisatelj (Pijamisafa) objavlja ironičen članek, v katerem piše, da razpolaga Anglija sicer z vsemi materialnimi prednostmi, da ima ogromne zaloge ljudi, ogromne industrijske možnosti in ogromno pomorsko silo, da pa so vse te ogromne sile povsod poražene, kakor je bilo poraženo angleško brodogradništvo v Sredozemlju po italijanskih letalskih in pomorskih silah. Iz vsega tega izhaja popoln neuspeh golih števil in surove materije, ki je brez vsakega ideala, ki nasprotno vodi sile osi.

Bombardiranje Haife

Carigrad, 3. jul. d. Po poročilih, ki so dospela semkaj: preko Palestine, je skupina letal osi v četrtek bombardirala palestinsko luko Haifo. Poročila o tem napadu, ki prihajajo iz britanskih virov, so zelo kratka in javljajo le, da je napad zahteval več človeških žrtev.

Argentinski parlament proti obsednemu stanju

Buenos Aires, 3. jul. s. Poslanska zbornica je z 61 glasovi proti 54 glasovala za takojšnjo ukinitve obsednega stanja. Zasedni zakonski načrt je bil predložen senatu, ki bo o tem končno odločal.

Vojni izdatki Amerike

Buenos Aires, 3. jul. s. Iz Washingtona poročajo, da znašajo vojni stroški Amerike 183 milijonov dolarjev dnevno.

Odhod mehiškega poslanika iz Vichyja

Vichy, 3. jul. d. Tu je bilo uradno objavljeno, da bo mehiški poslanik pri francoski vladi v Vichyju general de Aguller v kratkem zapustil svoje službeno mesto. Službena objava pripominja, da njegov naslednik doslej še ni bil imenovan.

Obnovite naročnino!

Uničevanje sevastopoljske posadke Vажni uspehi nemške ofenzive na vzhodu — Nad 50.000 ujetnikov 21 tankov, 503 topovi, 642 možnarjev zaplenjenih

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 31. jul. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Južnozahodno od Sevastopolja so zadnji ostanki boljševiških čet na skrajnem rtu polotoka Hersonesa pred svojim uničenjem. V borbi za Sevastopolj smo našli pred 2. julijem nad 50.000 ujetnikov, 21 tankov, 503 topovi, 642 možnarjev ter številno drugo orožje in vojne potrebščine vseh vrst je bilo zaplenjeno ali uničeno. Na morju pred Krimom so potopili nemški in italijanski brzi čolni 3 oborožene sovražne stražne ladje, posadke pa ujeli.

Na kavkaški obali Črnega morja in ob Azovskem morju so strmoglavna in bojna letala napadla z velikim uspehom več sovražnih luk, med njimi Novorosijsk in Anapo. Ena polagalka min in 10 obalnih ladij je bilo potopljenih, 1 rušilec, 1 plavajoči dok in šolska ladja pa uničujoče zadetih.

V južnem odseku vzhodne fronte so nemške in rumunske čete zavrnile več napadov z velikimi izgubami za sovražnika. Napadalne operacije nemških in rumunskih čet so v širini skoro 300 km raztegnile so-
vražno vojno fronto. Ogroženi protinapadi sovražnikovih tankovskih brigad so bili zavrnjeni s težkimi izgubami za sovražnika. Samo ena brza divizija je uničila brez lastnih izgub tankov v času od 28. junija do 3. julija 100 sovražnikovih tankov. Močni letalski oddelki so bombardirali sovražnikove postojanke in sovražnikove dovozne zveze po cestah in železnicah.

V odseku pri Rizevu so nemške čete kljub ogroženi obrambi sovražnika vdrle v sovražnikove postojanke in zavzele več krajev.

Nemško letalstvo je bombardiralo luko Kola in zadelo tamošnje ladjedolce, kakor tudi pristaniške naprave v Murmansku in Loski, kjer so nastali veliki požari.

V nadaljnjem prodiranju pri El Alameinu je bilo zavzetih več sovražnikovih postojank. Zajetih je bilo nad 3000 Angležev, 30 topov pa uničenih ali zaplenjenih.

Nočni letalski napadi so bili usmerjeni na vojaške naprave v Aleksandriji.

Severno-vzhodno od Islanda je bila potopljena sovražna ladja s 1500 br. reg. tonami.

Pri manjšem dnevnem napadu petih sovražnikovih bombnikov na Flensburg sta bila sestreljena dva sovražna bombnika. Civilno prebivalstvo je imelo nekaj izgub.

V pretekli noči so sovražna letala odvrгла zažigalne in eksplozivne bombe na Bremen. Izgube civilnega prebivalstva so bile majhne. Požari so nastali predvsem v stanovanjskih okrajih. Sestreljenih je bilo 14 izmed napadajočih bombnikov.

Nemški tisk o osvojitvi Sevastopolja

Berlin, 3. jul. d. Nemški tisk objavlja obširna poročila o zavzetju Sevastopolja. »Deutsche Allgemeine Zeitung« pravi, da je v bitki za Sevastopolj, katere zmagovitega izida ni mogoče prav oceniti z besedami, prineslo odločilni preokret zavzetje utrdb Malako, ki je odločilo tudi usode prve krimske vojne.

»Berliner Börsenzeitung« ugotavlja končno, da je bilo to ponosno zmago mogoče doseči, ker je vojno vodstvo Adolfa Hitlerja, posluščujoč se vseh sredstev moderne tehnike, ustvarilo pogoje za naskok neprekosljive nemške pehote. Med krimsko vojno pred 87. leti se je taktika Angležev in Francozov omejevala na topniško obstreljevanje sevastopoljske trdnjave in rezultat je bil, da je borba za Sevastopolj trajala skoraj leto dni in da so imeli takratni zavezniki že 80.000 mož izgub. Ko so prodrli v prvi krimski vojni do močno utrjene Severnega zaliva, ki so ga to pot nemške čete najprej naskočile, je bil severni del tega zaliva tudi še ob sklenitvi miru v ruski posesti.

V nobenem izmed komentarjev današnjih nemških listov ni ubiganj o bodoči smeri nemških in zaveznikovih vojaških operacij, vendar pa »Völkischer Beobachter« podčrtava, da je osvojitve sevastopoljske trdnjave naravno v zvezi z drugimi vojaškimi operacijami na vzhodnem Sevastopolja prav poseben pomen. »Berliner Börsenzeitung« na koncu še omenja, da je sevastopoljska trdnjava predstavljala ne le hrbenico sovjetske obrambe in položaja Sovjetske zveze na Črnem morju,

marveč je bil Sevastopolj tudi simbol proti jugu stremedečega sovjetskega imperializma.

Navdušenje v Bukarešti

Bukarešta, 3. jul. d. Vest o padcu Sevastopolja je zbudila v rumunski prestolnici nepopisno radost in navdušenje. Posebno je javnost ponosna zaradi visokega priznanja, ki je bilo v poročilu nemškega vrhovnega vojnega poveljstva izrečeno rumunski vojski za njen doprinos pri osvojitvi Sevastopolja, kakor tudi za vse sodelovanje rumunskih sil v borbi za to sovjetsko trdnjavo. Posebno pozornost in zadovoljstvo je v Bukarešti izzvala pripomba, da nad osvobojenim Sevastopoljem in sevastopoljsko trdnjavo vihra poleg nemške tudi rumunska zastava.

Berlin, 3. jul. s. Veliki napad nemških in zaveznikovih čet v srednjem in južnem odseku vzhodnega bojišča je bil že doslej kronan z važnimi začetnimi uspehi. Kdor se je nekoliko spozna na lakonično izražanje v nemških uradnih vojnih poročilih in v prvi fazi velike ofenzive, ne more smatrati za navadno formulacijo včerajšnjega besedila vojnega poročila, ki jasno v bistvu izpoveduje, da je razvoj operacij točno tak, kakršnega je vrhovno poveljstvo pričakovalo.

V ostalem pa rezerviranost nemškega vrhovnega poveljstva, kakor kažejo izkušnje, ne traja navadno »dolgo in sicer zaradi naglih uspehov, ki navadno slede začetnemu zaletu nemških in zaveznikovih sil. To smo mogli prav te dni ponovno ugotoviti glede Sevastopolja.

Berlinski listi opozarjajo z velikimi naslovi in na prvih straneh na operacije v srednjem in južnem odseku, kjer je bilo že mogoče zabeležiti začetne uspehe. Listi ne objavljajo nikakih komentarjev, pač pa prinašajo pregled nemških izgub v prvem letu vojne z Rusijo, ki so sorazmerno izredno majhne. Še enkrat se je pokazalo, da ume Hitler doseči največje uspehe z najmanjšimi žrtvami. Ti podatki demantirajo razen tega vse trditve moskovske in anglosaške propagande, ki se skuša tolažiti s tem, da se nadalje govori o ogromnih nemških izgubah na vzhodnem bojišču. Čeprav so izgube nemških oboroženih sil relativno zelo neznatne, predstavljajo vendarle za nemški narod veliko in in bridko žrtev, toda ta narod ve, da se je Nemčija s temi žrtvami skupno z vso ostalo Evropo rešila smrtne nevarnosti barbar-ske boljševiške invazije. Skoro 300.000 Nemcev je torej padlo v obrambi zapadne civilizacije, za isto stvar pa se bore in so pripravljeni žrtvovati svoje življenje vojaški vseh kontinentov. (Piccolo.)

Napadi na kavkaške luke

Berlin, 3. jul. d. Skupine nemških bojnih letal so včeraj izvršile vrsto silovitih napadov na kavkaške luke ob Črnem morju. Napadi so bili usmerjeni predvsem na mesti Tuapse in Novorosijsk. V luki Tuapse so letalske bombe potopile ladjo za polaganje min. Na krovih 8 do 10 drugih obalnih parnikov so bombe povzročile požare. V luki Novorosijsk so nemška letala hudo poškodovala sovjetski rušilec in dva transportna parnika po 10.000 in 40.000 ton. Druge v luki zasidrane ladje so bile direktno pogodene od bomb težkega kalibra, ki so na njih zanele požare. Nemška letala so nadalje napadla tudi brodograd v luki Anapa ter z bombami zadela in zažgala dva rušilca po 1800 in 1000 ton. Dve drugi manjši ladji sta bili poškodovani. Z bombnimi zadetki so bile nadalje hudo razdejane pristaniške naprave. V Novorosijsku so bili pomoli tako hudo poškodovani, da so postali nerabni.

Sovjetski begunci iz Sevastopolja v Turčiji

Ankara, 3. jul. d. Iz Sogulde je v četrtek zvečer dospel na turško področje sovjetski motorni čoln s sovjetskimi vojaškimi begunci iz Sevastopolja. V čolnu je bilo 35 sovjetskih častnikov in vojakov, ki so pobegnili z bojišča. 12 vojakov je hudo ranjenih in so bili prepeljavani v bolnišnico, medtem ko so ostale sovjetske vojske turške oblasti internirale.

Angleška letala nad Nemčijo

Berlin, 3. jul. d. Preteklo noč so britanski bombniki napadli neko mesto ob severozahodni nemški obali. Kakor javljajo s

pristojne nemške vojaške strani, je bil napad le malo uspešen. Po doslej zbranih podatkih je nemška protiletalska obramba sestrelila 11 sovražnih bombnikov.

Maršal Ugo Cavallero

Rim, 3. jul. s. General Ugo Cavallero je bil imenovan za maršala Italije.

Novi maršal Italije Ugo Cavallero je bil rojen v Casele-Monferrato dne 30. septembra l. 1880. Vojno akademijo je študiral v Modeni, kjer je postal septembra l. 1900 pehotni podporočnik. Še kot poročnik je bil pozvan v šolo za streljanje v Parmi kot pomožni taktični učitelj. Po tečajih vojne šole l. 1912, ki jih je zaključil kot najboljši učenec, je služil najprej v Libiji kot kapitan generalnega štaba. Zaradi osebnih sposobnosti in hrabrosti, ki jo je izkazal v bitki pri Sidi Garbasu, je bil maja l. 1913 odklikovan z bronasto kolajno za vojaške zasluge. V vojni 1915—1918 je sodeloval pri vrhovnem poveljstvu najprej kot major generalnega štaba, nato pa kot šef akcijskega oddelka. Zaradi zaslug, ki si jih je pridobil na tem mestu, je bil l. 1917 povišan v polkovnika, za vojne zasluge in zaradi izrednih zaslug l. 1918 v brigadnega generala. Odklikovan je bil tedaj tudi s križem kavaliirja Savojskega vojaškega reda in nato s križem officiala istega reda.

L. 1917 je bil dodeljen vojaškemu odposlanstvu na zavezniki konferenci v Petrogradu. Po sklenjenem premirju je bil imenovan za italijanskega zastopnika v vrhovnem versajskem svetu in za šefa vojaškega oddelka pri mirovni delegaciji v Parizu. Bil je tudi italijanski vojaški komisar v svetu Društva narodov, nakar je l. 1920 na lastno prošnjo zapustil aktivno službo in se posvetil industrijski delavnosti, v kateri je dosegel visok položaj. Nacionalna vlada pa je njegove izkazane vojaške vrline in njegove izkušnje na industrijskem področju hotela izkoristiti spomladi l. 1925, ko ga je pozvala včasno službo kot državnega podtajnika za vojsko. Na tem mestu je general Ugo Cavallero ostal do novembra l. 1928, sodelujoč s šefom vlade in ministrom za vojsko Mussolinijem. Svojo pozornost je posvetil zlasti načrtu za unifikacijo najpomembnejših služb, ki so skupne vsem vrstam orožja. Proti koncu l. 1926 je sodeloval pri popolni reorganizaciji tehnične službe pri topništvu in pionirjih, med tem ko je svoje reorganizacijsko vojaško delo nadaljeval tudi še naslednje leto. Dne 24. maja l. 1926 je bil imenovan za senatorja. V oktobru l. 1927 je postal divizijski general, novembra 1928 pa mu je Nj. Vel. Kralj podelil naslov grofa. L. 1934 je postal armijski general in je od novembra l. 1937 do avgusta l. 1939 služil zopet v vojski in bil imenovan za vrhovnega poveljnika Oboroženih sil v Italijanski vzhodni Afriki. Za njegove vrline je bil tedaj odklikovan s srebrno kolajno. Dne 10. maja l. 1940 je postal armijski general po vojni zaslugi. Decembra l. 1940 je bil imenovan za šefa italijanskega generalnega štaba. Od 30. decembra l. 1940 do 30. junija l. 1941 je bil general Cavallero vrhovni poveljnik armijskega zbora v Albaniji, odkoder se je udeležil vojne proti Grčiji in Jugoslaviji. Februarja l. 1942 mu je Hitler podelil odklikovanje železnega križa kot visoko priznanje njegovih poveljniških sposobnosti.

Berlin, 3. julija. s. Imenovanje generala Uga Cavallera za maršala Italije je naleto na živahen odmev v nemških listih. »Völkischer Beobachter«, »Deutsche Allgemeine Zeitung« in »Börsen zeitung« prikazuje njegovo osebnost, poudarjajo njegove strateške in poveljniške sposobnosti in navajajo vse zmagovite bitke, ki se jih je udeležil v teku svoje sijajne kariere. Listi ob tej priliki poudarjajo tudi italijansko-nemško bratstvo v orožju, ki je še enkrat pred vsem svetom izkazalo svojo veljavo in zbudilo splošno občudovanje. To dokazuje, da se oba naroda zavedata svojega dejanja in da sta trdno odločena doseči končno zmago.

Ostavka ameriškega upravnika na Filipinih

Lizbona, 3. julija. Iz Washingtona javljajo, da je bivši ameriški vrhovni komisar za Filipinsko otočje, ki je po japonski okupaciji Filipinov ostal brez posla, Francis Sayres, podal ostavko. Kakor javlja washingtonsko poročilo, je Roosevelt ostavko sprejel.

Churchillov zagovor v spodnji zbornici

Priznanje, da je bila angleška vojska v Severni Africi poražena, čeprav je bila v premoči

Rim, 3. julija s. Včeraj je min. predsednik Churchill s običajnim govorom zaključil v spodnji zbornici razpravo o število vojne, ko je odgovarjal na ostre in številne kritike, naperjene proti vladi in tudi proti njegovi osebi.

Churchill je najprej priznal, da mu je težko osredotočiti misli na parlamentarno razpravo v trenutku, ko so mu obrnjeni na strahovitost in zelo kritično bitko, ki se z vsilovitostjo razvija v Egiptu, odkoder lahko vsak trenutek pridejo vesti resne vsebine. Nato je nadaljeval dobesedno: Vojaški porazi zadnjih dveh tednov v Cirenai in v Egiptu so povsem spremenili položaj ne le na tem posebnem področju, temveč tudi na vsem Sredozemskem morju. Izgubili smo nad 50.000 mož, katerih večina je sovražnik zajel, obenem pa tudi velike količine vojni potrebščin in živeža, čeprav so bila organizirana in odrejena sistematska porušena v angleških oporiščih. Ni se moglo oceniti posledic napredovanja osovinskih čet in njihovih vplivov na Turčijo, Španijo, Francijo in Francosko severno Afriko, izven dvoma pa je, da so v tem trenutku obledela naše nade in naši izgledi na Srednjem vzhodu in v Sredozemlju, kakor morda še nikdar od padca Francije dalje.

Ko je govoril o padcu Tobruka, je Churchill dejal, da mu je general Auchinleck pred kapitulacijo v brzjavki sporočil, da je bila v trdnjavi zadostna posadka, da so obrambne naprave dobre in da je bila organizirana oskrba čet za najmanj 90 dni. Upali smo, da bomo mogli braniti vsaj močne obmejne postojanke pri Solumu in Alifaj, kajti Auchinleck je smatral, da bo mogel te utrdbe držati, dokler mu ne bodo močna ojačenja, ki so prihajala, dovolila, da bi prevzel pobudo in prešel v proticenzivo. Odločitev, da je treba držati Tobruk, kakor tudi vse zadnje odredbe, so bile Auchinleckove pobude. Vojni kabinet in naši tehnični svetovalci so bili od vsega začetka soglasni z Auchinleckom. V zvezi s tem je Churchill na posebno vprašanje poslanca Wardlewa Millena, ali je ukaz za kapitulacijo Tobruka prišel iz Kaira, Londona ali Washingtona, odgovoril, da je to odločitev izdal poveljnik trdnjave in da je prišla povsem nepričakovano.

Nato je Churchill govoril o svojem obisku v Washingtonu in o razgovorih z Rooseveltom. Dejal je, da so se razgovori nanašali skoro izključno samo na premikanja čet, na vprašanja tonaže, topov, letal in na ukrepe, ki bi jih bilo treba podvzeti v borbi proti izgubam na morju in za nadomestitev potopljene brodovja.

Ko se je nato zopet vrnil na operacije v afriški puščavi, je pripomnil, da je bil ob svojem prihodu v Zedinjene države in ob vstopu v Rooseveltovo delovno sobo dne 21. junija zjutraj zelo presenečen, ko je zvedel, da je Tobruk padel. Upa, da bo spodnja zbornica pravilno razumela zagnjenost, ki jo je takšna vest povzročila v njem. Kar pa je še bolj potrdilo moje razočaranje v onem trenutku, je nadaljeval Churchill, je bilo poročilo o prevladujočem razpoloženju v Angliji in se posebej v spodnji zbornici. Vse to je ustvarilo kaj neugodno ozračje okoli britanskega odposlanstva v Zedinjenih državah. Nočem, da bi se karkoli spremenilo iz zlobe v pogledu vojnega vodstva, ker bi kritika proti našim poveljnikom bila več kakor samo kritika in bi se pridružila nezaupanju. Pri znati moram sicer, da je bil najbolj žalosten del bitke v Cirenai oni, ko smo bili v njenih prvih fazah poraženi v okoliščinah, ki bi nam morale zagotoviti dobre izgleda za končni uspeh. Naše oborožene sile v severni Africi so bile namreč mnogo močnejše kakor sovražne. Imeli smo številčno premoč v tankih v razmerju 7:5 in premoč v topništvu, ki je znašala skoro 8:5. Topništvo je imelo na razpolago najmodernejšie izdelke in tudi v zraku je bila premoč na naši strani. Vse to je moralo opravičevati naše zaupanje v uspeh v ofenzivi, ki naj bi se začela v začetku junija. Sovražnik pa nas je prehitel s svojo pobudo. Dne 13. junija zjutraj smo vrgli v akcijo razen letalstva tudi kakih 300 tankov. Zvečer jih je ostalo samo še 70, ne da bi pri tem štel lahka vozila. Sovražnik žal ni utrpel odgovarjajočih izgub. Ne vem, zares ne vem, kaj se je zgodilo in kako se je moglo zgoditi. Omejujem se samo na prikazovanje dejstev. Med temi dejstvi je treba upoštevati zlasti to, da je Velika Britanija skupno z drugimi pokrajinskimi imperiji in z Zedinjenimi državami zbrala na Srednjem vzhodu skoraj milijon mož, 6000 letal, 5000 topov in 4500 tankov. Churchill je nato izjavil, da zavrača trditve, češ, da je zapeljal spodnjo zbornico v zmot. Pripomnil je, da ne želi nič drugega povedati glede bodočnosti in da samo poziva zbornico in narod, naj s pogumom gledata na vse, kar bi se še moglo zgoditi.

Ko je nato govoril o posameznih fazah vojne po japonskem napadu, je Churchill dejal: Nisem nikdar delil misljenja, da bi mogla biti vojna kratka. Mnogo bolj verjetno je, da bo še dolga. Nato pa je brez strahu dodal: Navzlic našim izgubam v Aziji in našim porazom v Libiji ter navzlic naraščajoči izgubi brodovja ob ameriški obali z zaupanjem trdim, da so se splošni izgledi in moč združenih narodov mnogo zboljšali od konca lanskega leta dalje, ko sem se drugič sestel z Rooseveltom. Po Churchillovem mnenju izhaja splošno zboljšanje iz domnevne ruskega odpora, glede katerega je Churchill dejal: Ta odpor nam je dovolil, da smo vse svoje napore osredotočili proti armadam osti v Libiji in da smo povečali zavezniško letalsko moč.

Ko je Churchill podal še pregled položaja na pacifiškem področju, je ob zaključku dejal: Bitka, ki je sedaj v teku, bo imela ogromne posledice. Še vedno se borimo za svoj obstoj. Dolžnost spodnje zbornice je, da podpira vlado ali pa jo spreminja. Ako je ne more zamenjati z drugo, naj jo podpira.

Po Churchillovem govoru je spodnja zbornica s 675 glasovi proti 25 zavrnila predlog o nezaupnici, s čimer je dokazala, da ni nobenega kandidata, ki bi hotel prevzeti breme Churchillove dediščine v trenutku, ko teče voda v grlo. Škodljiva Churchillova vlada, ki je tako neplemenito odvrkla vso odgovornost za svoje napake in svoje krivde na vojaške poveljnike in na bojovnike, ko torej ostala še nadalje na

oblasti, da bo še bolj globoko potisnila Anglijo na pot propada.

Potek debate

Rim, 3. jul. s. Včerajšnja seja spodnje zbornice je bila doslej najdaljša v tej vojni, saj je trajala brez prekinitev polnih 12 ur, v teku katerih je bilo slišati srdite napade proti Churchillu in njegovi vladi. Laburistični vodja Greenwood je najprej dejal, da »so se dogodile v Libiji neverjetne stvari, nato pa pripomnil, da zahteva vsa država jasnega odgovora na vprašanje, kakšni so vzroki poraza. Konservativni poslanec James je zelo ostro napadel lorda Beaverbrooka, označujoč njegovo postopanje za škodljivo in nevarno. Včasih se človek težko ubrani misli, je dejal poslanec James, da je lord Beaverbrook član pete kolone. Veseli me, da so nekateri poslanci govorili o potrebi posebnega procesa pred visokim sodnim zborom spodnje zbornice.

Lord Beaverbrook je najprej izjavil, da ne smatra, da bi bila v Libiji pomankljiva oprema vojske. Prav nič se ne pomišljam izjaviti, da smo imeli v Libiji več tankov kakor Italijani in Nemci skupaj. Kritike na naslov generalov, ki so vodili operacije, ne morejo biti utemeljene, dokler ne bomo zvedeli za mnogo več podrobnosti, kakor jih poznamo doslej. Beaverbrook je pohvalil generala Auchinlecka, nato pa dejal, da »še sedaj razvidno, da bi bilo mnogo boljše, omejiti proizvodnjo tankov v serijah in namesto tega graditi stroje z mnogo trdnjšim oklepom in topove težjih kalibrov. Melanholično je dodal, da rešitve teh vprašanj ni bilo mogoče prepustiti strokovnjakom, ki niso nikdar v soglasju. Predsednik vlade, ki se je v tem podrejenem vprašanju napačno odločil, bi potreboval med seboj, vlado in narodom še neko vmesno osebo. Lord Beaverbrook pa je poudarjal potrebo, da ostaneta funkciji obrambnega ministra in predsednika vlade združeni. Glede na izjave nekaterih, češ, da so obstajala med Londonom in Kairom nesoglasja v vprašanju Libije, je Beaverbrook dejal: Jasno je, da razlogov izpraznitve Tobruka in neuspehov v Africi ne moremo iskati, kakor ne moremo popraviti napak v spodnji zbornici, temveč samo na bojišču, o čemer je prav general Auchinleck trdno prepričan.

Lord Addison je opozoril, da so dogodki v Libiji povzročili v javnosti pravo potrtost in vznemirjenost, ki izhajata iz spoznanja, da so Angleži poleg vseh napak na bojiščih v tretjem letu vojne na slabšem v primeri s sovražnikom tako v pogledu tankov kakor topov.

Lord Cramborne, ki je najprej izjavil, da zavezniki niso sicer utrpeli posebno hudih izgub ljudi in orožja, je moral vztrajati priznati, da so morali zavezniki izprazniti življenjsko važno ozemlje na enem izmed najpomembnejših bojišč te vojne. Nato je ponovil, kar je angleška propaganda trobila v zadnjem času v svet. Nameravali smo, je dejal, držati Tobruk in v tem pogledu ni bil v zadnjem hipu nobene spremembe. Padeč je zato prišel neprčakovano, tako za poveljništvo na Srednjem vzhodu kakor za vlado. Vlada in svetovalci vojske so v polni meri soglašali z generalom Auchinleckom glede odločitve, da je treba Tobruk vzdržati, iz razlogov pa ki niso jasni in ki bi jih ne bilo oportuno raziskovati, je trdnjava padla. Neposredna nujna posledica je bila, da so se naše čete takoj umaknile od egiptске meje, ker smo vsi pričakovali, da jih bo mogoče združiti za protinapad in pa pripravov novih postojank na področju pri Marsa Matruhu. Upali smo, da bo ta umik nudil našim četam potrebni odmor za pripravo novega napada, toda os je nadaljevala svoje uspehe s presenetljivo naglico in v nekaj dneh je bila 8. armada že zopet zaposlena v borbi, ki se še nadaljuje in o kateri bi bilo še pre zgodaj reči, kako se bo razvila. Na obeh straneh se bore odlično in od vsega začetka se je zdel rezultat zelo negotov. Izgubili smo ves v dveh letih in v sreditih bitkah pridobili teden, pa še več kakor pridobljeno ozemlje. Biti morajo vzroki poraza. Prihodnje dni se bo odločilo.

Lord Berth pa je dejal, da ni bil nikdar v svojem življenju tako zaskrbljen kakor zadnje dni za usodo britanskega imperija.

Uspešna borba proti partizanom na Hrvaškem

Pregled operacij italijanskih Oboroženih sil

Zagreb, 3. jul. s. Hrvatski listi objavljajo obsežno uradno poročilo o veliki akciji italijanskih Oboroženih sil na Hrvaškem proti gverilski borbi partizanov. Komentar opozarja na velike težave, ki so jih morale Oborožene sile premagati, zlasti v zimski dobi in na ozemlju, ki je polno naravnih ovir. Italijanska vojna akcija se lahko deli v tri faze. V prvi fazi od 15. marca do 15. aprila so italijanske čete izvršile očistevalne akcije v vseh smereh na vsem zasedenem ozemlju in pobile nad 2.000 upornikov. Istočasno so italijanske, nemške in hrvatske čete izvršile močnejše napade v Bosni. V drugi fazi, ki zajema dobo od 15. aprila do 15. maja, so se operacije osredotočile na vzhodno Bosno proti glavnim skupini upornikov. Te operacije so skupno vodile italijanske, nemške in hrvatske čete s podporo italijanskega letalstva, zlasti vzhodno od Sarajeva, kjer je vse operacije vodilo poveljstvo II. italijanske armade. Pod istim poveljstvom so se vršile očistevalne akcije na področju južnovzhodno od Sarajeva. Vsi poskusi odpora upornikov so bili uničeni. Borba se je razvijala v največjem zaletu in navdušenju italijanskih sil, ki so nad 3.000 upornikov izločile iz borbe in pobile nad 600 izmed njih. Takoj po prihodu italijanskih čet v posamezne osvobojene kraje so hrvatske oblasti prevzele civilno upravo in vzpostavile red in mir.

V tretji fazi, ki obsega obdobje od druge polovice maja do druge polovice junija, so italijanske čete navzile naporem prejšnjih mesecev nadaljevale svoj pohod preko težavnega ozemlja v smeri proti Hercegovini in uničile uporniške tolpe, ki so zamašale zbežati. Le zelo skromnemu delu se je posrečilo rešiti, med tem ko je bila

Dr. Göbbels o možnosti drugega bojišča

Berlin, 3. jul. s. Propagandni minister dr. Göbbels je objavil »za najnovejšo številko tednika »Das Reich« članek pod naslovom »Prepoved vstopa v Evropo«, v katerem obeležuje politično in vojaško vodstvo vojne v Veliki Britaniji, pripominjajoč, da to vodstvo ni le propadlo v pogledu vojnih ciljev, temveč je še toliko slabše, ker ne čče priznati in uvideti svojih zmot, da bi iz tega napravilo potrebne zaključke. Glede znanega vprašanja o ustvaritvi drugega bojišča, ki bi se moglo imenovati tudi peto ali šesto bojišče, je pisec mnenja, da je povsem nemogoče. Nemčija, ki nima na vzhodnem bojišču niti enega Nemca preveč niti enega premalo za uspešno vojno proti Sovjetski zvezi, je danes tudi na zapadu na boljšem, kakor je bila v začetku te vojne. Churchill pa je nasprotno vedno pošiljal v klavirno samo druge narode, dočim se je sedaj Anglija znašla v prav neprijetni zadregi, ko je prisiljena, da se mora boriti, in ko skuša uresničiti zamišljen drugega bojišča proti Evropi. V ta namen se hoče poslužiti angleških čet, ki so v domovini in ki so sicer sveže, ki pa ne razpolagajo z nobenimi vojnimi izkušnjami. Po vsem tem prihaja dr. Göbbels do zaključka, da je več znakov, ki govorijo za to, da se Anglija nahaja tik pred prepadom in da čas govori za Nemčijo tako, da se njej ni treba vznemirjati glede Churchillovih namer na zapadu. Nemčija je več ko pripravljena na vsako možnost. Za nas, zaključuje dr. Göbbels, je vseeno, ali se Churchillova druga fronta zares vzpostavi ali ne in ali gre samo za običajno britansko propagando besed ali za resno stvar. Važno je samo to, da nemško orožje komaj čaka, da bi sprejelo angleške vojske tako, kakor zasluži.

Ukinitev obsejega stanja na Češkem

Praga, 3. jul. d. Naslednik namestnika pokojnega državnega protektorja Heydricha, skupinski nadvojvoda Daluge, je v četrtek s posebnim dekretom suspendiral obsejno stanje, ki je bilo razglašeno nad Češkomoravskim protektoratom po umoru na namestnika državnega protektorja Heydricha. Odlok, s katerim se ukinja obsejno stanje, odreja, da ostanjejo še nadalje nagla sodišča, ki razpravljajo proti osebam, ki so bile direktno zapletene v Heydrichov umor.

Zaključitev zasedanja sebranja

Sofija, 3. jul. s. Predsednik vlade Filov je zaključil izredno zasedanje sebranja z govorom, v katerem je prikazal uspešno delovanje sebranja zlasti v pogledu splošnega gospodarskega zboljšanja države in dokončne ureditve preskrbe prebivalstva z najpotrebnejšim živili. Filov je nato poveljal vse dobre Bolgare, naj podpro napore vlade in je svoje izjave zaključil z izrazom zaupanja Bolgarije v končno zmago hrabrih bolgarskih zaveznikov.

Nato je spregovoril predsednik sebranja Kalfov, ki se je zahvalil poslušancem za sodelovanje in jih pozval, naj z vzkliki po časte hkrane in nepremagljive vojske osi. Vsi poslanci so se dvignili s svojih sedežev in pet minut navdušeno ploskali silam osi.

Razlastitev zasebnih premogovnikov v Angliji

Stockholm, 3. jul. s. Londonski poročevalec lista »Stockholms Tidningen« doznava, da pripravljata angleška vlada izvedbo znanega načrta, po katerem naj bi sama prevzela v upravo vse premogovnike. Ta ukrep smatrajo v londonskih krogih za zelo važen in pišejo o njem vsi londonski listi, opozarjajoč pri tem, da do temeljve spreminja vse rudniško življenje v Angliji. Državna razlastitev bo zadelo okoli 4.000 zasebnih lastnikov, ki so si v stoletjih nakopili iz izkoriščanjem rudnikov ogromna bogastva. To vprašanje je bilo v Angliji vselej eno izmed najbolj kočljivih in je čisto vplivalo tudi na politični razvoj, toda doslej lastninska pravica zasebnikov še ni bila ukinjena. Ni izključeno, da ne bo to podpravljenje premožne industrije, ki bo običajno zadelo nekatere izmed zelo vplivnih britanskih politikov v njihovih zasebnih interesih, povzročilo tudi parlamentarne reakcije.

Oficijelni hrvatski komentar o teh uspešnih akcijah italijanskih oboroženih sil se zaključuje takole: Italijanske Oborožene sile, ki so mesece trajale v tej epizodi, a srditi borbi, so v brazde, ki jih je napravilo italijansko orožje, zasadili seme tisoletne ideje, ki je navzile mejam združenja evropske narode v skupni borbi proti sovražniku civilizacije.

Napad podmornice na švedski parnik

Berlin, 3. jul. d. Iz Stockholma javljajo, da je bil tamkaj objavljen napad na švedski tovorni parnik »Galeon« (1167 ton). Švedski parnik je napadla podmornica neugotovljene narodnosti, ki je proti ladji izstrelila torpedo. Napad je bil izvršen v švedskih teritorialnih vodah. Švedski parnik, ki je plul v konvoju pod zaščito mornariških edinic, ni bil zadet. Švedske spremljevalne ladje so podmornico zasledovale in odvrgle več globinskih bomb. V zvezi s tem je vredno spomniti, da je bil že pred nekaj časa v švedskih teritorialnih vodah silno napaden švedski tovorni parnik »Ada Gorthon«. Napad je izvršila podmornica, ki je po vseh okoliščinah sodeč pripadala sovjetski vojni mornarici.

Gospodarstvo

Poslovanje italijanskih zavarovalnic

Zavarovalna stroka je v Italiji od nekdanj močno razvita, tako da zavzema italijansko zavarovalništvo najodličnejše mesto v organizaciji zavarovalne stroke v Evropi, saj sega poslovno področje italijanskih zavarovalnic (zlasti triestejskih) daleč preko meja Kraljevine.

Iz poročila, ki ga je izdala zavarovalnica Istituto Nazionale delle Assicurazioni (INA) ki spada po obsegu poslov med največje zavarovalnice v Evropi, je razvidno, da je tudi v lanskem letu zavod razširil svoje poslovno področje z ustanovitvijo reprezentanc na Hrvaškem in v Španiji. Zastopstvo zavarovalnice v Albaniji je razširilo svoje posle na Crno goro, v Ljubljani pa je bila odprta generalna agencija. Lani je bilo pri tej zavarovalnici na novo sklenjenih še več zavarovanj nego v prejšnjem letu. Zavarovana vsota kapitala lani sklenjenih novih življenjskih zavarovanj je dosegla 4192 milijonov lir (prejšnje leto 3751). Zavarovana glavica je narasla od 21.24 na 24.16 milijarde lir. Vsega ima družba sedaj izdanih 44 milijona police. Vplačane premije pa so narasle na skoro 1.5 milijarde lir. Družbene matematične rezerve so dosegle 6698 milijonov lir in so se lani povečale za 762 milijonov lir. Čisti dobiček je lani pri lastnih sredstvih v višini 469 milijonov lir izkazan v višini 81 milijonov lir; od tega dobo zavarovalci 33.5 milijona lir, enak znesek pa dobi po statutih državni zaklad. V prvih dveh letih vojne je zavod vpisal 1.2 milijarde lir državnih zakladnih bonov, za

melioracijska dela pa je stavil na razpolago 135 milijonov lir. Bilanca izkazuje 8.6 milijarde lir aktiv; od tega odpade na državne papirje 2.64 milijarde lir, na posojila državi 1.02 milijarde lir in na posojila javnim ustanovam 1.98 milijarde lir. Kot edina zavarovalnica Italije je INA prevzela kritje vojnega rizika in je na tem račun lani izplačala 13 milijonov lir.

Navzlic znatnim poslom pušča zavod INA kot javnopravna ustanova še vedno dovolj možnosti za iniciativo zasebnih zavarovalnic, med katerimi sta največji obe triestejski zavarovalnici Assicurazioni generali in Riunione Adriatica.

Družba Assicurazioni Generali je imela lani 1168 milijonov lir inkasiranih premij, to je za 137 milijonov lir več nego v prejšnjem letu. Medtem ko odpade v življenjskem zavarovanju večji del na zavarovalnico INA, to je na javnopravno ustanovo, obvladajo zasebne zavarovalnice skoraj ves trg zavarovanja proti škodi. Družba Assicurazioni Generali je lani zabeležila povečanje matematične rezerve za 288 na 2104 milijona lir. Pri čistem dobičku 38.3 milijona lir bo družba izplačala dividendo 35 lir na delnico.

Pri družbi Riunione Adriatica di Sicurtà so lani inkasirane premije dosegle 767 milijonov lir. Zavarovana glavica pa je narasla na skoro 6 milijard lir. Družba je imela čisti dobiček 12.6 milijona lir in bo izplačala nespremenjeno dividendo kakor lani.

minimale glavne delniških družb, tako da bo znašala v bodoče minimalna delniška glavica 1.5 milijona leva, minimalna nominalna vrednost delnic pa 1000 levov.

Novi ukrajinski bankovci so prišli v promet. Kakor smo poročali je bila spomladi s sedežem v Rovnu ustanovljena Ukrajinska narodna banka z nalogo, da prične izdajati bankovce, glaseče se na karbovance (karbovance je stari ukrajinski izraz za rubelj). Te dni je prišla nova Ukrajinska narodna banka izdajati te bankovce, in sicer najprej v zneskih po 5, 10, 20, 50, 100 in 500 karbovancev. Novi bankovci imajo na sprednji strani napis v nemškem jeziku, na drugi strani pa napis v ukrajinskem jeziku.

Zmanjšanje brezposelnosti v Franciji. Spričo znatnih obnovitvenih del in naročil, ki jih je prejela industrija iz Nemčije se je v teku lanskega leta število brezposelnih delavcev v Franciji zmanjšalo od 975.800 ob začetku leta na 177.870 ob koncu leta, tako je sedaj manj brezposelnih kakor ob izbruhu sedanje vojne, ko je statistika izkazala preko 407.000 brezposelnih delavcev.

Diferencirani obroki racionalnih živil v Švici. S 1. julijem je Švica uvedla diferencirano racionaliranje živil, pri čemer so obroki za telesne in duševne delavce različni in so izračunani po znanstvenih ugotovitvah glede na potrebno število kalorij. V tej zvezi so se v švicarskih listih pojavile zahteve, ki gredo za tem, da bi dobili duševni delavci posebne obroke drugih živil. K tem zahtevam je sedaj zavzel stališče zvezni urad za vojno gospodarstvo, ki ugotavlja, da potrebuje telesni delavec na dan 2200 do 2400 kalorij, težak pa v izjemnih primerih še 50% več. Pri duševnem delavcu pa se potreba kalorij pri napetem delu poveča za največ 10%. Za duševne delavce ne obstoja fiziološka potreba po kavi ali čaju ter obstoja je psihološka potreba. Kdor misli, da ne more delati brez kofeina, si lahko da predpisati kofein od zdravnika. Veliki mislec klasičnega starega veka so vsi izhajali brez kave in čaja, ker kava in čaj sploh poznali niso.

Izgube angleških bank v Aziji

Stockholm, 3. jul. d. Londonski strokovni list »The banker« se po poročilih iz Londona v svoji zadnji izdaji bridko pritožuje nad težkimi izgubami, ki so jih britanski denarni zavodi utrpeli v Vzhodni Aziji po japonski okupaciji. List pravi, da teh velikanskih izgub v številkah še ni mogoče prav ugotoviti, toda izmed 42 podružnic zavoda »Hongkong-Shanghai-Bank« je danes s centralo vred 36 podružnic v japonski posesti. Ta denarni zavod pa je poleg tega izgubil tudi še vse druge dohodke. Drugi denarni zavodi so zaenkrat obdržali vsaj še svoje poslovne zveze z Indijo in Bližnjim vzhodom, toda poslji z Indijo bodo dali v tekočem letu le majhen dobiček v primeri z lanskim letom. Težavni vojaški položaj, splošna nesigurnost, ki so jo prinesle operacije japonskega vojnega brodovlja na Them oceanu, kakor tudi splošno in zmerom večje pomanjkanje trgovskega brodovlja, so občutno zmanjšali prekomorsko trgovino Indije.

Nemiri v Afganistanu

Ankara, 3. jul. d. Po informacijah iz afganske prestolnice Kabula je prišlo v vzhodnih delih Afganistana do novih nemirov. Britanski poslanik v Kabulu W. K. Fraser je odpotoval v New Delhi v Indijo, da bo tamkaj o nemirih na afgansko-indijski meji poročal indijskiemu podkralju siru Rogerju Lumleyu.

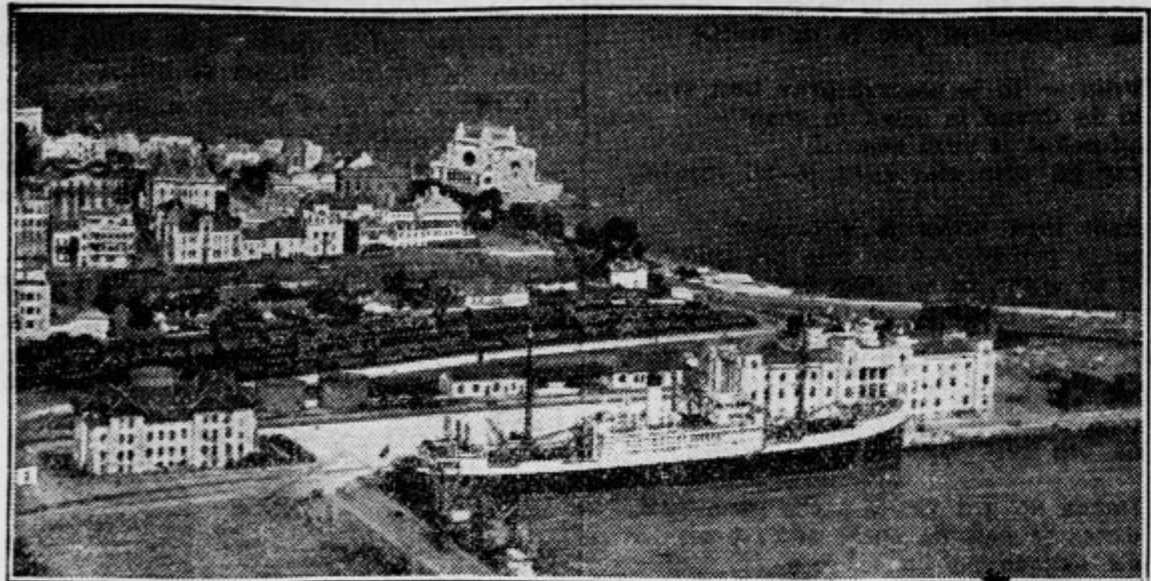
Spejemi pri španskem zunanjem ministru

Madrid, 3. julija. s. Zunanji minister je sprejel nemške veleposlanika, italijanskega zastopnika, portugalskega veleposlanika, japonskega veleposlanika in apostolskega nuncija.

Povezanost nemške in bolgarske mladine

Bolgarska državna mladinska organizacija »Branik« je priredila oni dan v Sofiji lepo jutranjo svečanost, posvečeno povezanosti nemške in bolgarske mladine. Funkcionar organizacije je predaval o delu Hitlerjeve mladine. Predavanje so spremljali trije kratki filmi iz vsakdanjega življenja organizirane nemške mladine. Svečanosti so prisostvovali tudi glavni funkcionarji nemških in italijanskih mladinskih organizacij ter zastopniki posladnih držav osi.

Je črno morje res črno?

Il panorama di Constanza — Pogled na Konstanco

Različna morja obkrožajo Evropo, toda dvema je ljudska domišljija pripisala največ skrivnosti. To sta Severno in pa Črno morje. Res imata ti dve morji nekaj skupnega in to je njuna strašna nestalnost. Vreda sinjina, ki je ob kakem lepem dnevu razlita čez njuno gladino in obrežno peščino, se nenadno sprevrže v mračno temino. Gladina, ki je pravkar še sijala v sončnem blešku, se naenkrat začne silovito vznemirjati in togotno buta ob obalo, podobna podivjani zveri.

Kdor je kdaj preživel noč na robu Črnega morja, bo razumel grozljivost, ki preveva starinske pravljice o tem velikem »jezeru« med Evropo in Azijo. Brezkončno, temno in skrivnostno se razprostira gladina. In če se tudi v njej zrcali mesečina, je Črno morje vedno mračno in mrko. Zagotovo dejstvo, da v globini 150 do 200 m ne more živeti v Črnem morju nobena riba, še seveda le še pripomoglo, da se je stopnjeval občutek skrivnostnosti v vseh obrežnih prebivalcih in vseh črnomořjskih mornarjih. Tega ne zabirajo vse tiste lepe ure, ko se okrog Črnega morja svetlikajo bele peščine in se nad Črnim morjem smešljajo očarljivo južno sonce. Ko je sloveči rimski pesnik Ovid živel v današnji Konstanzi v pregnanstvu, je v svojih tožnih odah opeval divjo razbrzdanost Črnega morja. Skromno in preprosto pojó o tem tudi pesmi današnjih ribičev, ki žive po vaseh in pristaniščih ob Črnem morju.

Ne, med očarljiva južna morja pa Črno morje ne moremo prištevati, čeprav je na Krimu, na rumunski in bolgarski obali cela vrsta imenitnih kopališč, ki že dolgo privlačijo mnogo kopalcev in zalih kopalk. Črno morje je grobo in trdno. Od narodov, ki so se ob njem naselili, zahveva neizprosno borbo za obstanek. Črno morje leži na skrajnem robu evropske celine, je pa kljub temu že od davnine imele znaten delež pri oblikovanju njene zgodovine. Pohod Aleksandra Velikega, zamelek največjega političnega in narodnostnega prevrata v starinski dobi, se je pričel ob južnem robu Črnega morja. Severna obala pa je pozneje doživljala pohod Hunov in Mongolov v Evropo. Tudi germanska plemena so prišla pri svojih selitvah do Črnega morja in so se tod utaborila, so pa propadla, ko se je pričelo preseljevanje narodov, ki je takisto imelo svoj zamelek ob Črnem morju. Turki so osvojili Carigrad in na Krimu so Tatari ustanovili državo, ki je propadla pod silnim pritiskom Rusov s severa.

Silo peštra je zgodovina Črnega morja, ki obsega komaj 450.000 km² površine. Grki in Rimljani, Tavrijci, rodovi iz Tracije,

Goti, Bizantinci, Huni in Tatari, Turki in Rusi, Bolgari in Rumuni so se borili na teh obalah. Tako je postalo Črno morje pogostokrat važno križišče različnih svetov. In danes je Črno morje spet v središču zgodovinskega dogajanja, morda največjega v dosedanjih ljudski dobi. Tu se odloča usodna borba med boljševizmom in narodnim socializmom. Z osvojitvijo Odesa, Nikolajeva in Krima po nemških in zavznihki četah je Sovjetska Rusija začela postopno izgubljati vrhovno oblast nad Črnim morjem. Nemški poročevalec Viljem Müller pravi, da ljudstva ob Črnem morju pričakuje tistega dne, ko ne bo več boljševiške zastave na Črnem morju. Potem, pravi Müller, bo Črno morje dobilo tisto nalogo, ki se dá komaj slutiti, ki pa izhaja že iz samega dejstva, da se zlivajo v Črno morje največje reke južnovzhodne in vzhodne Evrope: Donava, Dnjestr, Dnjepr, Donec in Don. Črno morje naj bi po nemški zamisli postalo eno izmed najvažnejših središč bodoče Evrope, toda ne zato, da bi se narodi med seboj borili, temveč da bi Črno morje družilo narode.

Il monumento del poeta Ovidio a Constanza — Spomenik rimskega pesnika Ovidija v Konstanzi

„Zgodovinsko prijateljstvo“ Anglije in Italije

Poročevalska agencija »Evropac« je objavila daljši članek prof. dr. Pavla Milšnerja, v katerem obravnava razmerje med Italijo in Anglijo. Njegova izvajanja bodo zanimala gotovo tudi naše čitatelje.

V politični propagandi Anglije igra veliko vlogo krilatica o zgodovinskem prijateljstvu Italije do Italije. Tudi drugod po svetu se pogosto pojavljajo glasovi podzemne propagande, da je Italija nasproti Angliji v drugačnem razmerju kakor Nemčija in da lahko postanejo zgodovinske prijateljse vezi Italije nasproti Angliji danes ali jutri izrednega pomena za končno usmeritev italijanske politike. Brez poznavanja zgodovinskih dejstev se ljudje radi oprijemljejo vsake zlobne vesti, če jim ta lahko služi v njihovem razdralnem delu. Zaradi tega je treba javnosti povedati, da

ima tako imenovano »zgodovinsko prijateljstvo« Anglije in Italije gotovo značilnosti, ki dajejo temu prijateljstvu posebno obsebnost. Samo nekaj teh značilnosti nam bo razmerje Italije in Anglije jasneje osvetlilo.

Ni se treba dotikati skupka kulturnih vprašanj, ki jih Angleži radi poudarjajo, kadar je beseda o prodorni moči in pomenu renesanse, ki je našla svoj izraz v priznanju antike kot izrazne oblike splošne in skupne kulture, v kateri je Anglija, sodelovala; še več, ona je »italijansko dediščino« sprejela kot delež svojega lastnega kulturnega življenja in jo napravila za nosilca humanitarne ideje svojega zapadnjaškega duha. Krilatica o »zgodovinskem prijateljstvu« Anglije in Italije pa je dobila svoj pravi izraz šele kot politična krilatica, in sicer v zvezi z osvobodilnimi borbami Ita-

lije v 19. stoletju, ki jih je Anglija navidezno podpirala. Med obema svetovnimi vojnama so Angleži stalno poudarjali potrebo italijanske hvalečnosti in naglašali, da je mesto Italije na strani Anglije ter da je njeno politično naziranje pogojeno s pristiskom nacionalizma.

Zanimivo bo v nekaj črtah orisati kulturne in politične zveze Italije z Anglijo. Ni dvoma, da je Italija kot dežela humanizma in renesanse vplivala na angleškega duha, toda je prav tako resnica, da se že v 16. stoletju kaže protitalijansko razpoloženje v Angliji, ki ni imelo tekmeča v kontinentalnih državah. Za »n« se je skrivalo odklanjanje kulture, ki je v Angliji »iso razumeli. Značilno je, da niti eden vojnih italijanskih umetnikov od Raffaela do Tintoretta ni našel razumevanja v Angliji. Puritanska Britanija je videla v italijanski renesansi pohujšanje in brezverstvo. Italija je bila država greha. Resnica je sicer, da se je kdaj v Angliji pojavilo hrepenenje po sončnem jugu, ki je našlo svoj izraz v romantiki Shelleya ali Byrona, toda noben Anglež ni našel v Italiji duhovnega preporočila, kakor na primer Nemec Götthe.

Poseben pomen za razmerje Italije do Anglije je imela rimska ideja, ki jo je Anglija širila, odkar se je preko humanizma spoznala z antiko in odkar se je smatrala za naslednico Rima, katerega tradicije bi se morale nadaljevati na otoku. Prirodno je, da je bila Italija nasprotna angleškemu mnenju, da nadaljuje in končuje vlogo starega Rima. Anglija je hotela svoje svetovno gospodstvo zgraditi po vzorcu rimskega cesarstva in dokler je bila Italija, po vzporedi za časa renesanse, politično razkosana, niso zaradi tega nastale politične napetosti. Toda takoj, ko je Italija spoznala svojo nalogo, so se morali spoprijeti interesi obeh cesarstev, če ne drugje, na področju Sredozemskega morja, kjer se pojavlja Italija kot nasprotnik Anglije, in sicer prvi tekmelec po Napoleonu. Že samo zaradi tega dejstva je morala politična koncepcija Anglije priti navzkriž z življenjskimi potrebami Italije.

Angleška krilatica o prijateljstvu z Italijo seže v leto 1848, ko je Italija začela svojo borbo za osvoboditev in združitev. Angleška zgodovina stalno poudarja, kako je Anglija v vsakem pogledu podpirala borbo italijanskega naroda za združitev in da je zlasti Palmerston z vsemi silami pomagal osvobodilnim akcijam Cavoura in Garibaldi. Medtem je danes že popolnoma jasno, da si je Anglija iz tedanjega razmerja do Italije obetala samo dobiček. Sam Palmerston je dejal, da Anglija nima niti večnih prijateljev, niti večnih sovražnikov, ampak samo večne koristi. V primeru podpiranja Italije pomeni to, da je Anglija hotela zmanjšati kontinentalni vpliv Avstrije in onemogočiti okrepitev francoskega položaja. Anglija je torej hotela zagotoviti evropsko ravnotežo.

Da bo Italija postala angleški sovražnik, je postalo jasno takoj, ko se je po prvi vojni nacionalno obnovila in pod vodstvom Duceja zahtevala svoj položaj kot politična veselisa. Vsakemu takemu prizadevanju Italije je Anglija nasprotovala z vsemi silami. Od leta 1935. pa je bilo popolnoma očitno, da Anglija hoče odstraniti svojega nevarnega tekmeča v Sredozemskem morju. To so pokazale sankcije med abesinsko vojno. Toda Angleži to ni oviralo, da bi se naprej ne pričepčevali Italije o svojem prijateljstvu. Leta 1937. je prišlo do sporazuma med obema državama v pogledu Sredozemskega morja, toda Anglija se je zmotila, če je mislila, da bo ta sporazum omajal zvezo med Rimom in Berlinom. Na drugi strani je sporazum naletel v angleškem parlamentu na hudo debato, v kateri so nekateri odkrito »izjavljali, da nočejo sporazuma s komur koli tako imenovanih diktatorjev. Značilno je, da je naslednje leto odstopil kot minister zunanjih zalev Anthony Eden, ki je bil najgorečnejši nasprotnik vsakega sporazuma z avtoritativnimi državami.

Angleško prizadevanje je šlo za tem, da z vsemi silami prepreči slabljenje svojega položaja na Sredozemskem morju. Zato je Anglija tudi naprej poskušala zapeljivati italijansko javnost. Porast politične moči Italije in njena zveza z Nemčijo pa so čim dalje bolj onemogočali mešetarjenje tradicionalne angleške politike. Ko je leta 1939. angleški poslanik lord Perth zapustil Rim, je bilo jasno, da je z neuspehom končana dvolicična angleška politika. Tedaj se je razbilo tako imenovano angleško prijateljstvo do Italije, toda v kolikor še živi, živi samo kot sredstvo propagande, ki se še vedno oglašja po radiu in v časopisih. Gotovo je samo to, da toliko naglašano prijateljstvo Anglije ni temeljelo na iskrenem medsebojnem sodelovanju, ampak izključno samo na politiki angleških koristi.

Železobetonski most čez Ljubljano v Zalogu

Gotovo veste kje je Zalog. Po železnici iz Ljubljane proti Zagrebu je druga postaja. Mala prijazna vasica šteje okoli 3000 duš, ki se pretežno preživljajo s poljedelstvom in živinorejo.

Ko stopaš iz postajnega poslopja in se okreneš na desno po cesti, ki pelje proti Zalogu, zagledaš devet koz starega lesenega mostu, ki so se preostale. Lansko leto je bil zgrajen nov, lesen provizorij, ki naj bi ga v kratkem zamenjal železobetonski most. Stari, že na pol razpadli, pred vojno zgrajeni most res ni več ustrežal času, a so ga od časa do časa popravljali, da je mogel vzdržati precejšen promet med Ljubljano in kraji na desnem bregu Save.

Še pred petdesetimi leti so se tu ustavljali splavarji, ki so prevažali les iz naših bogatih gozdov dol v južne dežele. Tu v Zalogu je bila ena njihovih največjih postaj. Še lahko vidiš poslopja, v katerih so splavarji imeli prenočišča in zatočišča pred vremenskimi nepravilnostmi. Tehnika, ki je s hitrim korakom prodira tudi v ta del naše zemlje, je za napravo železobetonskega splavarja, da so opustili svoj težki in nevarni kruh.

Staro očetje in ženske, ki so se vozili preko Ljubljane še s čolnom in tudi še starejši Založani se spominjajo nerednih poplavl. Voda, kakor pripovedujejo, jim je prihrumela med spanjem v hiše ter jim vzdignila vse, kar ni bilo pritrjenega, še celo njih same s posteljami vred. Največkrat so se morali zateči na strehe svojih hiš, kjer so prežebali vsi noč, dokler ni prišel odrešilni čoln, ki jih je odpeljal v višje ležeče hiše, kjer so se pogreli in okrepčali.

Šele v zadnjem času so oblastva začela posvečati pozornost važni prometni žili — cesti na desnem bregu Save. Preteklo leto se je pričelo s pripravljalnimi deli za železobetonski most. Novi most bo stal na

istem mestu kakor stari, že na pol razpadli, ki ni več ustrežal svojemu namenu. Dvignjen bo le za dva in pol metra zaradi večkrat močno narasle vode Ljubljane; seveda se je s tem v zvezi morala dvigniti tudi cesta. Šest metrov široko voznišče betonskega mostu bo dolgo približno 65 metrov in tlakovano z granitnimi kockami. Na vsaki strani voznišča bo zgrajen po 1 meter širok hodnik za pešce. Tako bo svetlobna širina mostu znašala osem metrov. Da se prihrani na železju, se bo prvotno projektirana železna ograja opustila, namesto te pa se bo napravila železobetonska, ki bo bolj močna, obenem bo pa nudila tudi estetski učinek. Razen obrežnih zidov s krilnimi zidovi bosta v strugi še dva opornika. Njiju temelji bodo segali preko štiri metre pod vodno gladino. Zaradi še omenjenih visokih voda, ki so zahtevale zvišanje mostu, je bila potrebna tudi korektura pokrajinske ceste na tem sektorju v povprečni dolžini 700 metrov.

Na desnem bregu Ljubljane se je lansko leto pričelo z grobnim nasipom za novo cesto, ki se je po prezimljenju nenavadno močno utrdila, kar je pripisovati odlični kakovosti nasipnega materiala in vremenjskim prilikam. Tudi občinska pot, ki pelje pod železniškim mostom, se bo zvišala, obenem pa bodo zgrajeni povsod na kritičnih mestih kanali, ki bodo skrbeli, da se voda ne bo zadrževala pod nasipi.

Z napravo novega mostu bo odprta najkrajša pot med Ljubljano in Zalogom ter kraji na desnem bregu Save, ki bo ustrezala tudi najtežjemu prometu. Tehnične ovire so preprečile, da se letos z gradbenimi deli še ni pričelo, obstoj pa upanje, da bodo domačini v najkrajšem času spet zaposleni in da bo novi železobetonski most čimprej služil svojemu namenu ter s svojo arhitekturo krasil okolico Zaloga.

Čebele se vojskujejo s troti

Naši čebelarji pravijo zlasti po izkušnjah zadnjih let, da so v splošnem le topla leta ugodna za čebele. Tudi velika suša je boljša kakor hladno vreme. Zanimljivo nas bo, kako so naši čebelarji zadovoljni z letošnjim prvim razdobjem čebelarstva leta. Morda nam to sporočijo? Zatenkrat pa si oglejmo sedanje čebelarjevo delo, ki nam ga domači strokovnjak takole opisuje:

Do julija je večina travnikov pokosena in s tem usahne glavni donos s travniškega cvetja. Po kosnji je prišla na vrsto še lipa, ki pa le v nekaterih krajih pokaže donos, samo da je vreme ugodno. Večkrat se dobro izkaže tudi prvi kostanj, ki hoče prav posebno toplega vremena. A v tem času, ko se začne dan krajšati, vročina pa še narašča, so prav radi nevihte. Spran kostanj pa ne medij več dosti in ob nenadnih plohah se mnogo čebel pogubi. Sicer pa daje kostanj mnogo obnožine, le med je nekoliko grenkega okusa. Da berejo čebele kostanj, nam priča močan, opojen duh, ki prihaja iz panjev zlasti ob toplih večerih.

V juliju se začne tako imenovana tretja vojna. Ko neha paša in so matice oprasene, začne čebele preganjati trote. Pri rojih z letošnjimi maticami je to zanesljivo znamenje, da so matice oprasene. Čim boljša je paša, tem dalje trpe čebele trote in panju. Ker pa so troti močnejši kot čebele, jih najprej preženejo s satja na pod, na stene ali v kot panja, da obnemorejo. Teh se zdaj lotijo z veliko srditostjo in jih iztirajo iz panja. Prav je, da čebelar pri tem delu pomaga. Ne smemo pa trov tretji in puščati na leh, pred panji. Najbolje je, če jih zjutraj, ko je hladneje in še ne morejo leteti, pogrebemo z grebljico v kak zabojček in jih oparimo. Pazimo zlasti, da se troti ne nakopijo pri žrelu, kjer zapro izhod čebelar! Mrtve trote zapijemo v zemljo, da ne razširjajo smrada, ali pa jih damo pozabiti perutnini, ki jih tudi žre, le privaditi jo je treba na to. Opazoval sem, kako dobro so ločile kokiš čebele pomešane s troti Nobena se ni zmotila in kavnila čebele namesto trota. Doleta pa me je nekoč pri pregledovanju čebel velika smola. S sata mi pada poleg trovov tudi matica. Sitna kokiš je bila vedno za menoj in — kavs — pa je bilo po matici. Pretrgala jo je na dvoje in požrla oba konca. Odslej nisem več pregledoval satv v navzočnosti kokiš. Dobro, da sem imel rezervno matico, sicer bi bil ob družini.

Julij je čas priprave za glavno jesensko pašo na ajdi. Ta je vsako leto zadnji up čebelarjev. Na vsak način moramo vsaj zdaj odpraviti slabosti. To izvršimo z združevanjem. Gledati moramo na to, da odpravimo v prvi vrsti slabe matice in take družine, ki imajo malo čebel ali kako drugo pomanjkljivost. Pri kranjičih je pomoč bolj težka. V panjih s premešanim delom pa zvršimo to takole: nekaj ur pred združevanjem vzamemo slabišo matico, da se zave osirotelosti. Zaležene sate razdelimo kakemu šibkejšemu panju, ki se bo z izloženimi čebelami prav lahko okrepi. Starejša čebele so pri tem delu večinoma odletele, mlajše pa ostanejo na satju in jih bo nova družina v tem času rada sprejela. Lahko pa razdelimo kasirani panj tudi med dve šibkejši družini. Družini, ki jo ojačujemo, odstranimo pokvarjene, prazne ali stare sate. Če je v njih še zalega ali med, prestavimo satje v medišče. Panj, ki smo ga kasirali, odstranimo, ali ga zakrijemo, da ne bodo silele prestavljene čebele nazaj. To izvršimo konec julija ali vsaj v začetku avgusta, da bodo družine ob ajdovi paši dovolj močne. Združevanje na jesen po končani paši pa je prav toliko vredno, kakor zvonjenje po toči. Saj so si čebele že ob ajdovi paši uredile svoje gnezdo za zimo in mi ga jim pri združevanju samo zmešamo. Jeseni jim lahko le zalogo dopolnimo, če si jo niso mogle same preskrbeti.

Mešan pride na deželo ter vzklikne: »Oj ta lepa zelenjava, ta krasna vegetacija!«

»Oprostite, gospod, ali ste pesnik?«

»Ne, temveč vegetarianec!«

»Čudno, v tem tako velikem in lepem mestu, pa ne najdem nobenega spomenika! Kaj se pri vas še ni rodil noben veliki človek?«

»Ne, pri nas se rodijo samo majhni otroci!«

»Natakar, ta rak pa ni videti sveže!«

»Čudno — prav sedaj so prispeli!«

»Že mogoče, toda najbrže peš!«

»Mimica, bodi tako dobra in podari tisti mail, siromašni deklici, ki nima očeta, svoje bonbone.«

»Mamica, pa zakaj bi ji ne podarili rajši očeta namesto svojih bonbonov?«

KULTURNI PREGLED

Ob stoletnici Matice Hrvatske

(Dopis iz Zagreba)

Matica Hrvatska slavi letos svojo stoletnico tako, kakor ji najbolj ustreza in kakor utegne najvidnejše doprinesiti svoj delež narodni kulturi: izdaja vrsto pomembnih in vsem potrebnih knjig. Matica Hrvatska ni samo najaktivnejši založnik na Hrvatskem (poleg Hrvatske bibliografskega zavoda v najnovejšem času), marveč tudi osrednja in najvažnejša književno-prosvetna ustanova. Je to organizacija, ki je že mnogo doprinesla h kulturno-intelektualni izgradnji hrvatskega in oblikovanju hrvatske narodne in kulturne individualnosti.

Z njeno ustanovitvijo v času narodnega preporoda je Zagreb prevzel nase vlogo hrvatskih Aten — Dubrovnika. V njenih številnih okusnih izdajah so se pojavljale v teku njenega stoletnega obstoja največje umetniške vrednote hrvatskih pisateljev, likovnih umetnikov in glasbenikov. Matica je izdajala knjige tudi v tujih jezikih in vse so dostojno predstavljale hrvatsko kulturo v znanjem svetu. Spremljajoč razvoj vede, je znala vedno v spretni obliki seznanjati čitatelje z najnovejšimi izsledki v raznih znanstvenih disciplinah, objavljajoč izvirne spise, prevode pomembnih del in večje kompilacije. Pod njenim okriljem se je razvila Jugoslavenska, sedaj Hrvatska akademija znanosti in umetnosti, kakor tudi zašlusno Društvo sv. Jeronima, ki daje duhovno hrano najširšim ljudskim slojem, zlasti kmetom. Stoletje obstanka in dela Matice je ozko zvezano s političnim in kulturnim življenjem in stremljenjem hrvatskega naroda. Matica je podpirala ali sama izdajala večji del hrvatskih književnih časopisov in almanahov. V tem po-

gledu je zadnje desetletje dosegla največ uspeha s »Hrvatsko Revijjo«, ki je kot književni časopis Matice zavzela vodilno mesto. Tudi vsakoletni almanah, že od Vraza ustanovljen Hrvatsko Kolo, se je v zadnjih letih zopet lepo uveljavil kot zbornik hrvatskega kulturnega življenja. Matica je imela med svojim članstvom tudi dosti Slovencev, za katere je izdala »Rječnik hrvatsko-slovenski«. V zadnjem času je dobila izključno pravico prevajanja iz tujih jezikov in lahko sama prenese to pooblastilo na posameznike ali založbe. Vedno je razpolagala z velikim in zvestim članstvom, tako da je tudi najtežje čase lahko preživela le s članarino in s prodajo knjig. Njeni zaupniki so razširili milijone njenih zvezkov v prav vse hrvatske kraje, prav kakor po vseh hrvatskih izseljenjskih kolonijah.

Največji del Matičnih jubilejnih izdaj se šele pripravlja in bo izšel v teku leta. Tako pripravlja Matica »Zemljepis Hrvatske«, ki ga pripravljajo prvi hrvatski strokovnjaki. To bo prvi večji zemljepis Hrvatske, sistematično, znanstveno izdelan, vendar na širši osnovi. Za mladino pa izide publikacija »Lijepa naša domovina«; le-ta bo v zvezi z verzmi državne himne vsebovala reprodukcije del hrvatskih slikarjev, ki so prikazali na svojih platnih hrvatsko zemljo in preteklost. V »Zgodovinskem atlasu Hrvatske« bodo poleg domačih reprodukcij tudi nekatere inozemske karte z zabeleženim obsegom hrvatske zemlje in države skozi stoletja. V zbirki »Hrvatski umetniki« se pripravljajo v dobrih reprodukcijah izbor pomembnih del hrvatskih likovnih umetnikov.

Prav posebno je treba opozoriti na pet knjig, katerih pojav pomeni lepo afirmacijo hrvatskega kulturnega ustvarjanja v zvezi s stoletnico Matice Hrvatske. So to dela univerzitetnih profesorjev F. Lukasa, A. Dabiničevića, M. Komba, Stj. Sakača in prof. Josipa Andreisla.

Profesor Ekonomske-komercialne visoke šole, priznani zemljepisni in geopolitični strokovnjak, Filip Lukas, ki je že 14 let predsednik Matice Hrvatske, pripravlja v velikem skupnem delu svoje kulturno-politične in zemljepisno-politične študije, razprave in članke. Prof. Lukas je tolmač in branitelj hrvatske narodne misli ter je v zadnjem desetletju poleg pok. prof. Sufflaya največ doprinesel k izgraditvi in formuliranju hrvatskega nacionalizma, v politično-kulturnem oziru. Lukasovo delo bo potemtakem pravi hrvatski politični priročnik.

Literarni zgodovinar dr. Mihovil Komba, profesor Visoke pedagoške šole, je napisal veliko »Zgodovino hrvatske književnosti«, ki obsega starejšo dobo hrvatske književnosti od začetkov do narodnega preporoda, s katerim se pričena novejša književnost. Komba je obdelal stvarno originalno in sodobno, naslanjajoč se na najnovejšo pridobitve literarne zgodovine in kritike. Dr. Komba je sam znanjani kritik. Izdal je med drugim antologijo novejših hrvatskih lirike in pripovednikov zadnjih desetletij preteklega stoletja s pomembnimi uvodi. Hrvatsko književnost obdeluje kot skupnost, odklanjajoč delitev po pokrajinah.

Profesor pravne zgodovine in državnega prava dr. Antun Dabiničević zaključuje z drugim delom svoje veliko »Hrvatsko pravno in državno zgodovino«. Tu prvič sistematično in izčrпно prikazuje postanek, razvoj, pojave in ustanove hrvatskega državnega in pravnega življenja v preteklosti. Profesor zgodovine na Orientalnem inštitutu v Rimu dr. Stjepan Sakač je znan

kot zgodovinar, ki proučuje zlasti začetke hrvatske zgodovine. Z originalnimi pogledi prodira v najtežavnejša vprašanja hrvatske davne preteklosti, pri čemer ga podpira njegovo solidno poznanje vprašanj vzhodne Evrope in Prednje Azije, kjer odkriva izhodišče hrvatskega zgodovinskega dogajanja. Vse izsledke svojih proučevanj bo strnil sedaj v veliko delo »Hrvatska v VII. stoletju«.

Splošnokulturnega pomena je knjiga prof. Josipa Andreisla. Njegova »Zgodovina glasbe« na 800 straneh obsega v osnovnih potezah vse, kar se je ustvarilo na glasbenem področju od starih kulturnih narodov do naših dni. V tem okviru je posebej prikazano tudi sodelovanje Hrvatov v splošnem glasbenem ustvarjanju. Tako so Hrvati prišli do originalnega dela o splošni zgodovini glasbe. Knjiga je okrašena s številnimi slikami in notnimi prilogi.

Vse te jubilejne izdaje potrjujejo vnovič življenjsko silo Matice Hrvatske, ki je prav v zadnjih letih dosegla najvišjo stopnjo.

Še o slikarju Perku

Po dobrem letu, odkar je mladi slikar Lojze Perko prvič pokazal svoja dela, razstavlja sedaj nekaj svojih novih olnih kompozicij v izložbenem oknu salona Antona Kosa v pasazi nebotičnika. Malokje je običnost tako sprejemljivo in pozorno nasproti mlajšemu umetniškemu rodu in njegovemu začetniku, kakor je postalo prav v zadnjih letih v Ljubljani, kjer sta čut za tradicijo in smisel za moderno že enako močna činitelja slovenske kulturne tvornosti. Prvotni strah pred očisti reakcionarstva in konservativnosti se je umaknil v umetnostno kritičnih in poučenih plasteh izobraženstva samostojnejšemu razumevanju in tudi objektivnejšemu ocenjevanju umetnostnih vprašanj. Padel je končno tudi predsonet, da bi morali biti mladi za vsako

ceno antirealistični, češ sicer bi ne bili »duhovno« dovolj »sodobni«. Tako je tudi skromni Perko v današnji obliki bolj skromen in soliden realista kakor pa novotarski preoblikovalec, dasi o stvarnih umetniških kvalitetah na začetku njegove poti kaj določeno gotovo ni mogoče povedati. Za vsakršno oblikovanje je le notranja umetniška resničnost merilo uspeha, te pa brez sklenjenega znanja in zunanje obvladovanja ni mogoče pokazati. Videti je, da se Perko približuje pojavu z njegove slikarske plati z očitnim talentom in s tisto čustvenostjo, ki bo njegova umetniška stremjenja le koristno pospeševala.

Lojze Perko je doma iz notranjskega Staroga trga pri Ložu in je študiral še pred tremi leti na kiparskem oddelku Srednje tehniške šole pri F. Kralju. Leto 1940/41 je prebil v Sofiji in v Zagrebu, kjer je študiral na akademiji. Njegovi učitelji so bili v Sofiji Niko Kožuhalet in Simo Veljok, v Zagrebu pa Hageduš in Mujadžić. Preteklo leto je meseca maja razstavil prvič v Ljubljani okrog 45 olj in risb (pri »Batie«), jeni pa v Obersnelovji galeriji. Napravil je simpatičen vtis. Slikarja zanimajo najbolj socialno obelodene figurale kompozicije, krajinski motivi z njegove domače zemlje, ljudje pri delu, portret, tihotižje. Obširnejša razstava ga bo razodela nedvomno v bolj določenih obrobah. Na tej le predstavlja velika kompozicija »Notranjska zemlja« drvarje ob Cerknškem jezeru pol realistično, pol pripovedno in ekspresivno oblikovan predmet značilnega ruralističnega doživlja. Težko muče usodnosti sprejela z mračnim, zatemnelim nebom, ki je ugasnil pod seboj na zemlji vse barve in luči. Slikar je pokazal svojo lirčno mehko dobo tudi v romantično slikovitih pejzažih »Ob potoku« (I in II), kjer je dobro pogodil svetlobno ozračje ob vodi in na poraslih bregovih. Tehnično sta obe podobi prav zadovoljivi rešitvi, polni slikarske občutje, daji je reševal Perko.

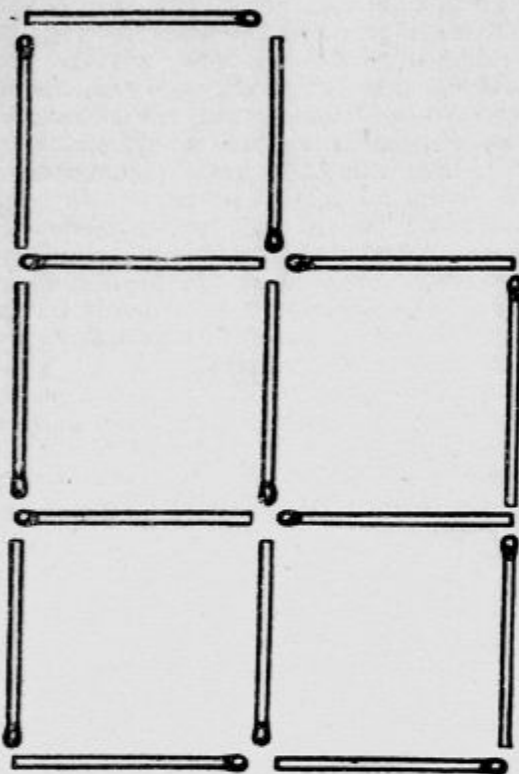
KAJ VEM? KAJ ZNAM?

166. Kdo je nekoč brzojavil nekemu uradništvu, da je vest o njegovi smrti, ki jo je čital v listu, hudo pretirana?

167. Kako imenujemo s tujko sprejeme pri vladarjih in visokih osebnostih?

168. Kaj so dina, erg, watt, wattaska ura?

169. Naredi iz petih kvadratov tri

Iz 15 vžgalic se da sestaviti 5 enako velikih kvadratov, kakor kaže slika. Zdaj naj se vzamejo od 15 vžgalic 3 proč, in sicer tako, da bodo ostali mesto 5 kvadratov samo trije, ne da bi bilo treba druge vžgalice kakorkoli premikati. Velikost vsakega teh treh kvadratov mora biti seveda prav tolikšna kakor poprej, ko jih je bilo še pet.

170. Za bistre računarje
Iz števil 5, 5, 5, 5 je sestaviti računsko nalogo z rezultatom 100!

Rešitve nalog 2. t. m.:

161. Ladijski konvoji niso izum moderne dobe in lahko bi celo rekli, da so se v časih, ko ni bilo letal in podmornic, dosti bolj obnašali nego danes. Odkar obstoji plova, so ščitili trgovske in prevozne ladje s spremljavo vojnih ladij pred napadi gusarjev ali sovražnih vojnih brodov. V starih časih se konvojem pomorskih bitk niti ni bilo treba posebno bati, kajti ko so se spremljajoče vojne ladje zaplele v bitko, so imele trgovske in prevozne ladje pod njihovo zaščito dovolj prilike, da so se umaknile na varno. Dandanes pa mora sistem konvojev računati s presenetljivimi napadi brzih čolnov, torpedov, podmornic in letal, a to je preveč čimteljev, ki postanejo konvoju lahko usodni.

162. Kontaktne mine so razstrelilne priprave, ki se vžgejo ob dotiku, »kontaktne«, z drugim telesom. Uporabljajo jih zlasti za

zaščito pomorskih objektov, pristaniških naprav itd. ter so v tem primeru pred temi napravami s kabli zasidrane na morskem dnu, tako da se pravo razstrelilno telo skriva pod morskimi gladino. Iz mine molijo mehki svinčeni »rogovi« na vse strani. Če zadene ladja ob takšen rog, ga sunek potisne v notranjost mine, pri tem se pri najobčajnejšem sistemu razbije s kislino napolnjena cevka, kislina vpliva na žico, ki vodi do razstrelilne kapike in ta vžge naboj. Zasidrane mine so opremljene z avtomatsko pripravo, ki skrbi za to, da mina ne more več ogražati nikogar, če se je sama odrgala od tal in spavalala na površje. Po sistemu kontaktnih min so izdelane tudi zloglasne »plavajoče mine«, ki jih pogosto nalasč z ladjami ali letali spuščajo v določene morske predele, da bi ogražale sovražniško plovbo, a ogražajo potem bolj ali manj seveda tudi lastne ladje.

163. »Komodor« je naslov pomorskega častnika in izvira iz italijanskega izraza »comandatore«, poveljnik. Ta naslov nosi kapitan vojne mornarice, ki zapoveduje skupini vojnih ladij in zavzema za ta čas položaj admirala. Naslov tedaj ni vezan na osebo, temveč na delovanje. Tudi v letalstvu imenujejo komodorja poveljnika letalskega krkela, ki je večinoma major ali polkovnik. Omeniti je treba, da poznao naslov komodorja tudi v trgovskih mornaricah, toda dandanes večinoma le kot častni naslov za zaslužne kapitane velikih prekomornikov.

164. Z eno potcozo.

Ta poteza je De2 — g2. Naj potegne črni potem kakor koli, naj belo damo vzame ali ne, bo beli z naslednjo potezo dosegel mat, pri čemer mu je odločilnega pomena grožnja s šahom, ki tiči v tekaču na polju a1.

165. Začarani kvadrat.

25	51	17	43	9
11	27	53	19	35
37	13	29	45	21
23	39	5	31	47
49	15	41	7	33

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

»Pomisli: Rudi, ta prostak, me je skušal navrtati za sto lir! Kaj, naj naredim?«
»Daj mu jih!«
»A zakaj?«
»Če mu jih ne daš ti, mu jih bom moral dati jaz!«

Imitator glasov

»Zakaj pa napovedovalec pred mikrofonom tako molči?«
»Posnema pravkar moža, ki se razgovarja z ženo.«

In Tobruhu riconquistata: Nel porto di Tobruhu, una grossa nave nemica colpita dagli aerei italiani — V osvojenem Tobruku: velika sovražna ladja v pristanišču, ki so jo zadela italijanska letala

že na drugih delih (drugod) barvitejši toni, ki so bili v bolj svojski, v barvi zanimivejši in bolj osebni način (n. pr. motivi poljskega dela ob Cerkniškem jezeru). Marsikje spominja — v dobrem smislu — na Pavlovovo potezo. Boljši kakor »Notranjski kmet« (risba) je »Studija starca«, a portret »Nevenke« in »Tihožitje« sta kljub deklariaciji in žanrski preprostosti pregledni in manj zanimivi sliki. Perko je v resnici močnejši, njegova dobra dela kažejo dovolj krepko in k sprostitvi stremečo slikarsko noto, ki jo naj slikar v bodoče goji in ravna s čim resnejšim študijem svoje stroke.

F. S.

Pesnikov grob

Na pariškem pokopališču Père Lachaise je pokopan eden vodilnih pesnikov francoske romantike Alfred de Musset (1810-1857), znan tudi kot prijatelj George Sandove. Kdor je kdaj obiskal njegov grob, je ugledal nad njim vrbo in na grobu besede, ki jih je bil pesnik še za življenja povedal v neki pesmi svojim prijateljem: »Dragi prijatelji, kadar bom umrl, mi zasadijte vrbo na pokopališču; rad imam njeno žalostno listje, nje bledilo mi je sladko in ljubó in njena senca bo lažna zemlja, v kateri bom spal.« Ti verzi so vklesani v kamen na grobu, kjer so prijatelji in častilci de Mussetove poezije vestno izvršili njegovo naročilo in poskrbeli, da je vrba razgrinjala nad pesnikovim grobom svoje tanko vejice, kakor da bi se sklanjala k njemu dobra Muza.

Kakor poročajo iz Pariza, je minule dni udarila strela v vrbo na pesnikov grob. Toda Alfred de Musset še ni pozabljen in tudi po sto letih je mladi rod, ki je pre-

vzel izročila njegovih prijateljev, voljan izvršiti naročilo že davno mrtvega pesnika. Namesto vrbe, ki je — zadeta z neba — padla v viharju preko Mussetovega groba, bodo zasadili novo vrbo. Prinesli bodo že doraslo, široko drevo, da bo takoj zasenčilo nepozabni grob in dala zavetja pticem, ki pojo tudi v otožnem veličastju slavnega pokopališča Père Lachaise. Tako se bo v kamen vklesana želja znova uresničila.

ZAPISKI

Dr. Josef Páta. Kakor poročajo iz Prage, je umrl vseuč. prof. dr. Josef Páta, ki je bil znan tudi kot prijatelj in poznavalec slovenskega slovstva. Leta 1886 v Litomyšlu rojeni znanstvenik se je posvetil slavističnim študijem. Bil je eden redkih poznavalcev lužickosrbskega jezika v obeh njegovih, tudi književno veljavnih narečjih, ter je spisal za ta malo znani, izumirajoči jezik slovnico in slovar, prav kakor dokaj obsežno literarno zgodovino. Prav tako je bil dober poznavalec bolgarskega jezika, čigar zgodovino in literaturo je predaval na Karlovi univerzi. Spisal je dolgo vrsto razprav in študij iz bolgarske literature in zgodovine. Mnogo pozornosti je posvečal (zlasti še pred desetletji) slovenski literaturi in iz nje prevajal. Prav posebno mu je bil pri srcu Ksaver Meško. Marsikdo izmed naših kulturnih delavcev je poznal prof. Páto osebo in mu bo ohranil topel spomin.

Léon Daudet. Malo pred zadnjo vojno je umrla v Parizu vdova znanega pisatelja Alphonsa Daudeta, pisatelja tolikih lepih del iz provansalskega in pariškega življenja, te dni pa je v Saint Rémy en Provence izdihnil njegov sin Léon Daudet, znan kot eden izmed voditeljev in ideologov gibanja »Action Française«. Léon Daudet je doživel

Primeri
Gospodinja: »Koliko časa pa mislite še delati ta kokošnjaki!«
Delavec: »Nu gospa, niti Rima niso zgradili v enem dnevu!«

Radio Ljubljana

SOBOTA, 4. JULIJA 1942-XX.

7.30: Poročila v slovenščini. 7.45: Lahka glasba. — V odmoru (8.00) napoved časa. 8.15: Poročila v italijanski. 12.15: Koncert sopranistke Nade Stritar. 12.40: Godalni orkester, vodi dirigent Spaggiari. 13.00: Napoved časa. — Poročila v italijanski. 13.15: Poročilo Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini. 13.20: Lepe pesmi od včeraj in danes. — Orkester vodi dirigent Petralia. 14.00: Poročila v italijanski. 14.15: Koncert Radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Šijanec. Lahka glasba. — 14.45: Poročila v slovenščini. 17.10: Nove plošče Cetra. 17.55: Gospodinj-sko predavanje v slovenščini. 19.00: Poročila v slovenščini. 19.45: Na harmoniko gra Avgust Stanko. 20.00: Napoved časa. — Poročila v italijanski. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. 20.30: Vojaške pesmi. 20.45: Lirična prirediteljska družba ELAR: Mule: Sicilijanska trilogija: La Zolfara, Taormina, La Monacella della fontana. V odmorih: Predavanje v slovenščini, zanimivosti v slovenščini. Po končani operi: Poročila v italijanski.

A NEKDOTA

Pesnik Uhlend je prisostvoval neki zabavi, na kateri so recitali tudi njegove pesmi. Nekdo je predlagal, naj bi nazdravili še pesniku, ki ga sicer nihče ni poznal. Uhlend je bil proti temu, češ da se tiče ta proslava prirediteljev, ne pa pesnika. Tedaj se je oglasil nekdo:

»Vrzi to budalo ven! Živio Uhlend!«

VS AK DAN ENA

»Oče, ali si lahko ogledam sončni mrk?«
Da, a ne približaj se mu preveč!«

Mlado Jutro

Vran in lisica

Boter vran na drevesu sedi, v svojem kljunu kos sira drži. Gladen bil je vse kote pretaknil, a je kmetu kos sira izmaknil.

Zadovoljen s seboj naposled sklene poizkusiti ukradeni jed, pa tedaj pod drevo pristopica v svojem rjavem kožuščku lisica.

Zvitorepi seveda sir kot navadno skali srčni mir.

Botra vrana prijazno pozdravi, pa tako mu navihanka pravi:

»Boter vran, dober dan, dober dan! Ej, kak v suknji si črni krasan! Ako znal tak lepo bi še peti, bil najslavnejši ptič bi na sveti.«

Vran — to je namreč prav tisti vran, ki že davno iz basni je znan — bil nekoč je lisici nasedel, ker ga njen slavospev je bil zmedel.

Radi tega prišel je v posmeh ne le pri svojcih — celo pri ljudeh, ki so vrana za to šibko uro vnesli v svetovno literaturo.

Danes zopet na veji sedi, zopet v kljunu kos sira drži, toda danes se dobro zaveda, da ves svet radovedno nanj gleda.

Danes ne gre več v nastavljen past, danes je čas, da opere si čast — sir nabode na konec veje, pa se rjavki prešerno zasmije:

»Kra-kra-kra, pa ga Bog daj, kra-kra! Upam, da vseh vam moj glas je, gospa! Klanjam se vam!« — Tako vran, a lisica z dolgim nosom spet dalje stopica.

Manica:

Glavice v roke

(Skriti ptiči)

1. Pesnik Kremen je šel na Turško, recitiral svoje pesmi.
2. Komaj se malo znoči, že komarji pribrené in pikajo.
3. Ko solnce zasine, brž rosa premine.
4. Včeraj sem šel z našo Jankico v gozd po jagode.

Dve napeti igri žepnega obsega

Pri obeh igrah sodelujeta le po dva igralca, vendar jih igra lahko pri prvi tudi več.

IGRA S ŠTEVILKAMI

Za igranje rabimo gumb ali kovanec; da me prav razumete: le enega. Tega polagajo igralci izmenoma na različna številčna polja, pri čemer istočasno seštevajo števila, ki so jih pokrili. Igralec, ki prvi doseže vsoto »33«, je zmagal.

gal; vsota ne sme biti ne večja ne manjša, točno 33.

Mogoče mislite, da tako igranje ni prav nič napeto. No, poizkusite in ravnajte se natančno po navodilu: da svoj kovanec ali gumb ne smete nikdar položiti na isto polje kakor vaš soigralec, temveč vedno v višje ali nižje polje. To igro že nekoliko bolj razgiblje. Tako lahko soigralcu onemogočimo takojšnjo zmago, če n. ur. ko ima že vsoto 30

5. Ko nastane vihar, so valovi morja ogromni.

6. Striček je žalosten, ker se more le počasi premikati s svojo bolno nogo.

7. Nemogoče se je peljati z vozom, dokler so kolesa strta.

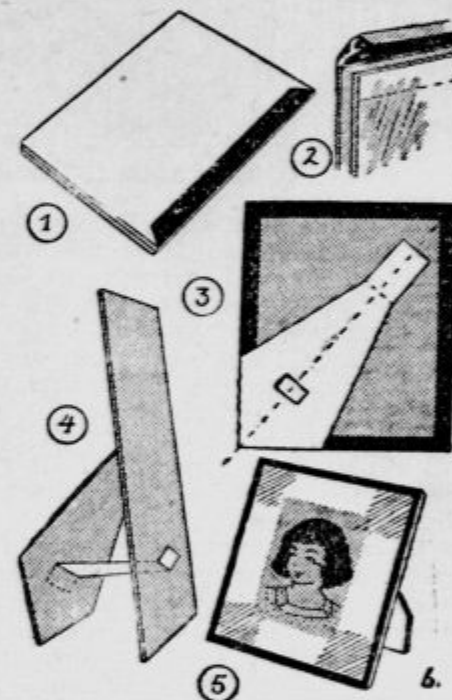
8. Solnce je že visoko, a ti Mihec si še vedno na pol gol. Oblici se hitro!

9. Če hočeš, da te poslušam, govori brez zvijaj! Ukaniti se ne dam.

10. Marsikako delo povzroča precej napora in znoja, toda ko je dovršeno, smo pa le veseli in zadovoljni.

V vseh gornjih stavkih se skriva ime po enega ptiča. Poiščite!

Uokvirjenje slik

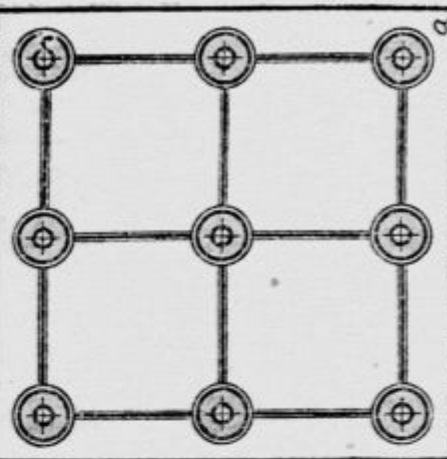

Za to delo potrebujemo šipo velikosti slike, kos trde lepenke, črne papirne trakove in dobro, močno lepilo. Oblika in velikost lepenke se ravna po obliki in velikosti šipe. Iz lepenke urežemo tudi oporo (glej sliko št. 3 in 4), ki jo prilopimo v diagonalni pravokotnik. Da obdrži opora vedno pravilno razdaljo in da se slika ne prevrne, je opora spodaj pritrjena na lepenko s trakom. Kako pri tem postopamo, je na sliki dovolj razločno pokazano. Nato položimo sliko, šipo in lepenko natančno eno vrh drugega in nalepimo okoli robov črn trak (glej št. 2). Pri oglih urežemo trakove poševno, da dobimo pri nalepljenju lepo oblikovane, ostre ogle.

(zg)

»VSE TRI V ENO VRSTO«

Pravijo, da so že Rimljani poznali to igro, kar je vsekakor mogoče. Igramo s tremi gumbi, n. pr. s tremi črnimi in tremi belimi. Oba igralca polagata iz-

menoma po en svoj gumb na okrogla polja in skušata zasesti po tri v eni črti ležeča polja. Ta polja so lahko v vodoravni, navpični ali pa poševni premici. Komur prvemu uspe spraviti vse tri gumb v eno vrsto, ta je zmagal. Če pa položita igralca vseh šest gumbov, ne da bi kateremu uspelo spraviti svoje tri v eno vrsto, potem gumb izmenoma premikata, dokler enemu ne uspe doseči smoter igre.

španskih novelistov od srednjega veka do naših dni »Narratori Spagnoli«. Posebno pozornost je vzbudila lani izšla »Storia della Letteratura Spagnola«, delo C. Bosellija in C. Viana. Milanska založba Corrente pa je pridružila tem knjigam skoraj 400 strani obsegajoči izbor iz sodobne španske poezije »Lirici Spagnoli«. Zastopani so samo vodilni pesniki, zato pa vsak izmed njih v večjem številu; tako je prvaku današnje španske lirike A. Machado odmerjenih nad 70 strani. Poleg njega zastopajo v tem izboru špansko poezijo naših dni Juan Ramon Jimenez, Fernando Villalon, Rafael Villanueva, Pedro Salinas, Jorge Guillén, Gerardo Diego, pokojni Federico Garcia Lorca, Rafael Alberti, Luis Cernuda in Josefin De La Torre. Izbor, o katerem piše podrobneje Dino Baroni v »Meridiano di Roma« z dne 28. junija, je sestavljen in prevedel eden izmed vodilnih italijanskih hispanistov Carlo Bo. Vrline tega cvetobera sodobne španske lirike niso samo v večji izbiri, skrbnem prevodu in dobrem uvodu, marveč tudi v tem, da je obenem s prevodi natisnjen izvorni tekst pesmi; tako lahko čitatelj sprčo sorodnosti obeh romanskih jezikov uživa z oporo v prevodu tudi lepoto izvorne besede. O sorodnosti pa pričuje tale odlomek iz pesmi Juana Ramona Jimeneza: Špansko: La luna, la dulce luna — tiñe die blanco — los arboles — y entre los ramos, la fluente — alza su hilo de diamante. Italijansko: La luna, la dolce luna — tinge di bianco gli alberi, — e tra i rami la fonte — alza il suo filo di diamante. Slovensko: Luna, sladka luna — barva drevja z belino — in izmed vej fontana — dviga kvišku svoj diamantni curek.

Nemška založba Tauchnitz, znana po svojih izdajah angleških knjig, je pričela namesto teh izdajati zbirko takih nemških

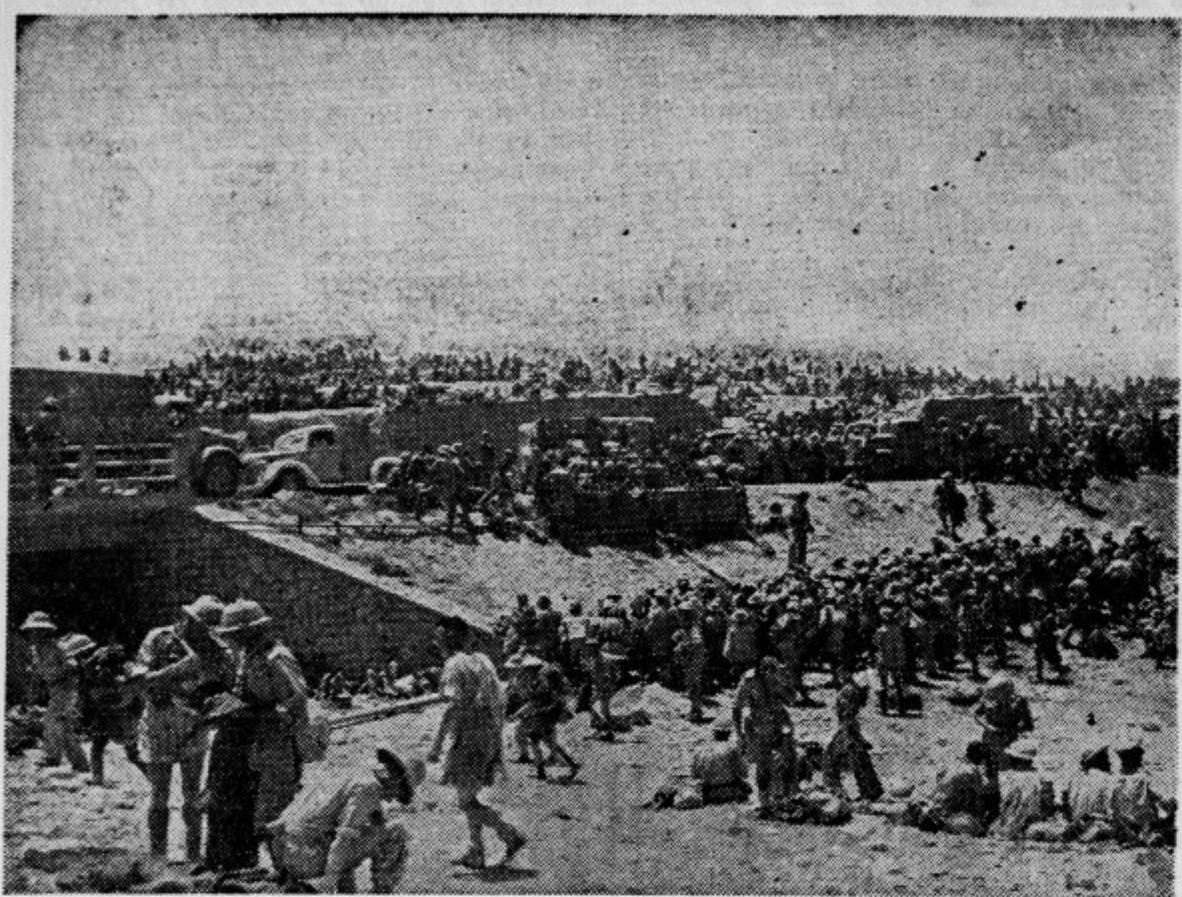
del, ki so vredna mednarodne pozornosti. Med dosedaj izišlimi avtorji nove Tauchnitzze zbirke srečujemo imena Theodor Fontane, Richarda Huch, Th. Storm, Hans Dominik, A. Zischka, R. Billinger itd. Zastopani so potemtakem predvsem pisatelji, ki so značilni za miselnost tretjega rajha.

Več novih zbirsk se je pojavilo v zadnjem času na italijanskem knjižnem trgu. Tako je začela založba Tumminelli v Rimu izdajati v redakciji Arnalda Bocellija zbirko »Nuova biblioteca italiana«, ki je objavila v prvih šestih zvezkih priročno in esejsko delo B. Tecchija, Fr. Jovine, Trompea, Bartolinija, Stuparicha in Silvia d'Amica. Bompianijeva zbirka »Corona« (Biblioteca universale) se je dobro uveljavila s celotno vrsto izvornih del in prevodov. Med prevedenimi pisatelji so Goethe, A. Stifter, L. Tieck, A. Puškin, N. Ljescov, H. von Hofmannsthal, Ramon Pérez de Ayala, Azorin, Paul Valéry, N. Hawthorne i. dr. — Založba Einaudi je uvedla zbirko »Universale Einaudi«, v katere prvih zvezkih so izšli med drugim zapiski iz Baudelairevega dnevnika in Tolstojeva »Kreutzerjeva sonata«.

O sodobnem italijanskem gledališču je izšel v zbirki »Storia e pensiero« spis Michela Vincierija »Il Teatro italiano contemporaneo. Correnti, problemi«.

K zgodovinskim spremembam v Aziji. Pri Vallardiju je izšel prevod knjige Colina Rossa »La nuova Asia«. Spis obravnava problematiko azijskih narodov in držav na pragu sedanje daljnosežne vojne in olajšuje razumevanje njenih pojavov.

Obnovite naročnino!

Tobruk: Masse di prigionieri inglesi catturati nella conquista della piazzaforte — Tobruk: Množice Angležev, ki so jih zajeli pri osvojitvi trdnjave

SPORT

Slovaški sport — na poti navzgor

Državni sportni vodja Štefan Jakubec upravičeno pričakuje še lepših uspehov kakor jih je imela Slovaška dozdaj

Zelo mnogostranske so naloge, ki jih mora proučevati in reševati mlada slovaška država. Zato je tem bolj razveseljivo, da v okviru obsežnega dela za graditev nove državne stavbe sport ni prišel prekratko, temveč je celo pokazal nekatere prav vidne napredke.

Mladi slovaški sport je samo po sebi umljivo organiziran po načelu „führerstva“ z edino izjemo, da državnega sportnega vodje ne imenuje vlada, temveč ga izvoli državna zveza za slovaški sport. Zaupanje, ki ga je užival dosedanj vodja slovaških sportnikov Štefan Jakubec — po poklicu sportni urednik »Slovaška« — se je najbolj pokazalo v tem, da je bil Jakubec soglasno zopet izvoljen za nadaljnja tri leta za državnega sportnega vodjo, ki mu daje tudi pravico, da vodi tudi predsedstvene posle v osrednjem sportnem svetu, v katerega sklicuje svoje sodelavce sam.

Slovaška vlada se v polni meri zaveda velikega pomena sporta in telesne vzgoje in je med drugim za sportna potovanja na železnih določila znatna znižanja ter priskrbelo sportnikom tudi druge ugodnosti, kolikor jih je pač mogla v okviru sedanjih teshnih finančnih sredstev. Prvi časi samostojnega življenja v sportu na Slovaškem so imeli neogibno za posledico, da je sport bolj ali manj ostal vendarle še navezan sam nase in morajo njegovi prijatelji mnogo tega žrtvovati sami, če hočejo delovati in napredovati. Zato je državni sportni vodja priporočil vsem, naj gospodarijo kar se da varčno in uporabljajo razpoložljiva sredstva res samo za najpotrebnejše. Vse delo v sportu na Slovaškem je torej nenagajeno in razen tajnika in njegove strojeprave v vsji sportni organizaciji nihče ne prejema nobene nagrade.

Državni sportni vodja Jakubec je pri vsem tem že sestavil potrebne načrte za nadaljnji razvoj sporta. Tako bodo tudi tamkaj za vse sportne panoge ustanovili taborišča za treninge, kjer se bodo sportniki raznih vrst skupno pripravljali za mednarodne nastope. Če dosedaj so ti načrti pokazali lepe uspehe, predvsem v boksu, pa tudi v košarki, ki se je na slovaških tleh v zadnjem času tako udomačila, da so morali ponekod zgraditi posebne prostore zanj. Enako pot je šel tudi tenis, ki mu je prav tako treba zgraditi mnogo novih naprav.

Seveda pa se pri vsem tem še ni nič spremenilo glede tega, da je na Slovaškem najbolj udomačena sportna panoga — nogomet. V vsaki vasi že poznajo to igro z žogo, poleg nje pa je zelo priljubljen tudi rokomet, za katerega so morali nedavno poklicati v življenje posebno organizacijo, ki se je že prijavila pri mednarodni zvezi. Nekaj dobrih znakov napredka so pokazali tudi slovaški plavalci.

Na splošno se mora priznati, da je slovaški sport kljub številnim in nemajhnim težavam zaznamoval razveseljiv napredok, kar je navsezadnje tudi zasloga vodilnih državnikov, ki so se osebno zavzeli za čim živahnejši razvoj v tej smeri. Med temi velja predvsem omeniti notranjega ministra Sana Macha, ki mu je poverjeno tudi vse zdravstvo v državi in ki posveča telesni vzgoji prav posebno pozornost, potem pa še gospodarskega ministra Medricka in prometnega ministra Stana, ki prideta skoraj na vsako večjo sportno prireditev, in slednjič vojnega ministra generala Catloša, ki je izdal primerne ukrepe, da se sport živahno goji tudi v vojski. Po vsem tem je razumljivo, da državni sportni vodja Jakubec z največjim zaupanjem pričakuje nadaljnjega razvoja sportnih razmer v svoji domovini.

Tu in tam po svetu

Glavno tajništvo mednarodne plavalne federacije v Berlinu je pred kratkim verificiralo 10 novih svetovnih rekordov za ženske. Med temi je 9 svetovnih znamk, ki jih je postavila slavna danska plavalca Ragnhild Hveger in ena, ki jo je zabeležila njena rivalinja in rojakinja Kirsten Busch-Sörensen. Za zadnjo je bil zapisan v svetovno listo novi rekord na 100 yrdov prosto v času 59,5, vsi ostali pa so last Hvegerjeve, in sicer time: na 440 yrdov v 5:01,5, na 500 yrdov v 5:53, na 800 m v 10:52,5, na 880 yrdov v 11:08,7, na 1000 m v 14:09,2 in 13:54,4, na 1500 m v 21:10,1 in 20:57 ter slednjič na 400 m hrbtno v 5:38,2.

Nova evropska zveza poklicnih boksarjev s sedežem v Rimu je med enim zadnjih sklepov sprejela tudi odločitev, po kateri bodo posamezne kategorije poklicnih boksarjev odsele razdeljene po enakih vidikih kakor za amaterje, in sicer takole: mušja teža od 50.802 do 51 kg, petelinja teža od 53.524 do 54 kg, peresna teža od 57.152 do 58 kg, lahka teža od 61.237 do 62 kg, srednjelaska teža od 66.678 do 67

kg, srednja teža od 72.574 do 73 kg, srednježaka teža od 79.378 do 80 kg in težka teža preko 80 kg.

V Veendamu je bila zadnja nedelja velika plavalna prireditev, ki je prinesla majhno senzacijo v prsnem plavanju. Na 200 m je morala znana odlična plavalca Waalberg prepušiti zmago drugi odlični zastopnici holandskega swimminga, ki se piše Willy Haverslag. Časa sta bila 3:03,8 in 3:05,1.

Nemški metalec kladiva Storch je na enem zadnjih mitingov vrjel kladivo do 57,80 m, kar je obremen najboljši rezultat letošnje sezone v Nemčiji.

Svedski teniški igralci so v dvoboju z Dansko v Kodanju zmagali s 4:1.

Italija in Švica nameravata nastopiti v medsebojnem atletskem dvoboju dne 23. avgusta, nekje na italijanskih tleh.

»Karawanken-Bote« piše iz St. Vida ob Savi, da so tamkaj ustanovili nogometno sekcijo, ki je že odigrala svoje prve tekme. Šentvidčani so bili gostje v Srednjih Gamelnjahn in so zmagali 3:2, potem so šli na tekmo v Tacen in dobili s 7:1, potem pa so doma sprejeli Gamelnjane in dobili tudi to revanšo s 4:2.

NIVA IN MIKI

Miki in Niva sta dolgo ležala drug vstric drugega, oba čuječa in napeto vlečoka na uho. Mimo njunega skrivališča je šla vidra, njen duh je prišel do njiju, nato sta slišala oddaljen nrbunk, poskoke nestrnega lisjaka in rjovenje losje košute, ki se je onkraj ravnice pomikala po jezerski obali. Nazadnje se je razlegel glas, ki je storil, da jima je srce vztrepetalo in kri hitreje zaplala po žilah.

Izprva se je zdelo, da prihaja od daleč: bilo je tuljenje volkov, ki teko po sledi. Toda lov se je obrnil proti severu in vzhodnik je kmalu prinesel odmev. Poslej se je slišalo tuljenje zelo razločno, in Mikiju so se jeli dramiti v možganih megleni prividi in malone razumljivi spomini. Glas, ki mu je udarjal na uho, nikakor ni bil podoben Challonerjevemu glasu; toda bil je znan glas Hela, njegovega orjaškega očeta, in glas njegove matere Nume; glas njegovega rodu, stotisoče pokolenj pred njegovim rojstvom. Nagon, ki so mu ga bili zapustili predniki, se je družil s spomini izza Mikijevih prvih dni ter ga priganjal.

Pozneje je bilo treba več razumnosti in izkušnje, da je mogel zaznati vsak, tudi najmanjši razloček med psom in volkom. Zdaj pa je prihajal k Mikiju ta glas njegovega plemena in se širil in razlegal, poln lačne, lakomne divjosti. Pozabil je Nivo (ali bolje, videl ni, kako se je medvedek globlje zaril v

skrivališče). in se vzravnal, gluh za vse razen klica, ki je vabil na rop. Ahtik, mlad severni jelen, je sto metrov pred volkov brez sape pel na življenje; moči so mu pojemale, z očmi polnimi groze je buljil v noč ter iskal lesketanja kake vode, da bi ga rešila. Tolpa se je bila že razvila v obliko podkve, in zveri, ki so bile na koncih vrte, so dirjale z njim vstric, pripravljene, da skočijo nanj in mu pretrgajo kite na nogah ter ga podro. V tem skrajnem trenutku so bila vsa žrela umolknila, in mlada žival je čutila, da se ji bliža konec. Obupno je zavila na desno in planila v gozd. Miki je slišal, kako je jelenovo telo udarilo v grmovje, in se zaril v skrivališče. Čez deset sekund je Ahtik pridrlj mimo, manj kot petdeset čevljev od njega; njegova postava se je zdelala pri mesečini velikanška in čudna na pogled, njegovo sopenje je bilo podobno hropcu in je izražalo vso bedo bližnje smrti.

Izginil je takisto naglo, kakor se je bil prikazal, in namesto njega je zletelo mimo Mikija kakih dvajset nemih senc. Pes, ki je stal pokonci, je še nekaj časa poslušal, ali v temi na okrog je bilo spet vse tiho. Tedaj se je vrnil v skrivališče, legel ob Nivovo stran in prebil naslednje ure v nestalnem, kdo ve kolikokrat pretrganem snu. Sanjal je o rečeh, ki jih je bil že pozabil, sanjal o Challonerju, o mrzlih nočeh, ki sta jih bila predgremala ob velikem ognju, ter v sanjah poslušal njegov glas in čutil njegov dotik. Toda vse, kar je sanjal, ni bilo nič v primeri z divjim lovskim krikom njegovih prednikov.

Ob zori je zapustil skrivališče in poduhal sled, ki so jo bili pustili za seboj severni jelen in volkovi.

Obnovite naročnino!

Dotlej je bil na njunih poteh Niva vodnik, zdaj pa je hodil medvedek za tovarišem. Z nozdrvmi polnimi divjih duhov jo je Miki odločno ubral proti travnatim planjav. Pol ure je potreboval, da je prišel na rob. Nazadnje se je vzpel čez širok greben kamnitega ozemlja in od tod mu je voh pokazal pot v široko zarezo, ki se je strmo udirala proti široki dolini.

Šele tedaj je obstal. Malce pod njim je ležalo na pol ogolodano truplo severnega jelena. A ta pogled ni bil tisto, kar je storilo, da se je zdrnil od dna srea. Z ravnice, kjer je raslo robidovje, se je bila prišla volkulja Mahigun gostit s plenom, ki ga ni bila pomagala spraviti na tla. Bila je potuhnjena žival z vrtim hrbtno in hitrimi čeljustmi, do kosti shujšana od bolezn, ki si jo je bila nakopala s tem, da je požrla zastrupljeno vabo; podla žival, ki so se je drugi volkovi ogibali in ki je davila celo svoje lastne mladiče. A Miki v nji ni videl vsega tega; zanj je predstavljala ono, kar je v njegovem spominu in nagonu tvorilo materino sled. Mater je imel še prej kakor gospodarja. Nekaj minut je neigibno stal in drhtel od razburjenja, potem je krenil nizdol proti nji, kakor bi bil krenil proti Challonerju, zelo opretno in še nekoliko v skrbeh, pred vsem pa s čudno prevzetnostjo, kakršne človekova navzočnost ne bi bila mogla zbuditi v njem. Prišel je do Mahigune, preden se je ta zavedala njegovega bližanja; mladi pes je mahoma začutil vso toploto vonja po materi, in to ga je navdalo z radostjo. Plahost, ki jo je čutil v sebi, ni bila telesni strah; sploščil se je k tlom, stisnil glavo med šape in za-

Od Ranguna do Kalkute

Pri opazovanju vzhodnoazijskega in pacifiškega bojišča smo se navadili na velike razdalje. Pogosto omenjani Bengalski zaliv je največji morski kotel, ki loči Prednjo od Zadnje Indije. Ladija, ki hoče prečkati zaliv od birmanskega pristanišča Tavoi do nasproti ležeče luke v Indiji Madrasa, mora prevoziti skoro 2000 km. Severno te črte ležita dve najvažnejši mesti britanskega imperija: Rangun in Kalkuta. V Rangunu že vira japonska zastava, Kalkuta pa je po uspešnih japonskih operacijah in zasedbi Akyaba komaj še uro daleč z letalom oddaljena od fronte. Istosčasno ko so japonski bombniki napadli Ceylon, so se pojavile japonske podmornice v ustju Gangesa. Indija je torej s kopnega in z morja še posebej pa iz zraka v japonskem operacijskem območju.

Med Birmo in Indijo se razprostira težko prehodno in visoko pogorje Arakan. Promet med Rangunom in Kalkuto se je zato vršil samo po morski poti, ki jo imajo Japonci zdaj popolnoma pod svojo kontrolo. Onstran pogorja Arakan se razprostira široka planota indijske province Bengalije. Dva ogromna veletoka se tam srečata. Od severozapada priteče Ganges, od severovzhoda pa si utira svojo pot Bramaputra skozi gorske verige Himalaje. Reki se združita nad Kalkuto v pokrajini Goalundo. Mogočni Ganges se potem razcepi in tvori ogromno delto, katere zunanja rokava sta skoro 300 km med seboj oddaljena. Vmes ležeče ozemlje je močvirno in malarično. Za Evropca je Gangesova delta eden najbolj nezdavnih krajev na svetu.

Na zapadnem rokvu Gangesa, približno 140 km od obale Bengalskega zaliva, leži Kalkuta, največje mesto Indije in gospodarsko središče britansko-indijskega cesarstva. Okoli 2 in pol milijona ljudi je v mestu stisnjenih na ozkem prostoru. Med njimi živi samo nekaj nad 12.000 belcev. Ko so Angleži konec 15. stoletja prodrli v indijsko pokrajino, so v bližini vasi Calicuta ustanovili trgovsko naselbino, ki se je hitro razvila v utrjeno mesto. Bengalski Angležev niso prijazno sprejeli, nasprotno, bili so vedno z njimi v sovražstvu. Tiha vojna med osvajalci in domačini se ni nehala in leta 1756 je prišlo do upora, ki se je končal z napadom in osvojitvijo utrd-

be Calicuta. Angleške ujetnike so Bengalsci zaprli v je, v katerih so prej sedeli bengalski ujetniki. Nihče od Angležev ni mogel vzdržati v teh nezdavnih luknjah. Ko je angleški guverner Clive leto pozneje oporišče Calicuto osvojil nazaj, so utrdbe močno ojačali.

Hitro razvoj mesta, zlasti v 19. stoletju, je treba pripisati dejstvu, da so Angleži iz širnih indijskih pokrajin zbirali pridelke v Kalkuti, od koder so jih pošiljali v Evropo. Iz mestnega načrta se še danes vidi prvotne obrambne naprave. V središču mesta se širi 5 kv. km velik park, ki obdaja osmerokotno trdnjavo. Kalkuta je tipično angleško kolonialno mesto. Vlada četiri in trgovski del mesta z javnimi poslopi; so zgrajeni razkošno in moderno. Poleg leži mestni del Boro, ki je središče indijske trgovine in shajališče trgovcev skoro vseh azijskih narodov. Ozemlje severno in vzhodno evropskega mestnega dela je stanovašišče indijskega prebivalstva; po cestah je nepopisnih vrvež, hiše pa so zgrajene iz bambusa in blata. Sele v novejšem času je nastalo več modernih avtomobilskih cest. V predmestjih Kalkute je koncentrirana tekstilna, lesna, železna in predvsem industrija jute. Podjetja so privabila na stotisoče delavcev iz zapadnih indijskih provinc.

Vpliv Kalkute se ne čuti samo v njenem zaledju, ampak tudi v manjših pristanišjih vzhodne in zapadne obale Bengalskega zaliva, ki so v stalni zvezi s Kalkuto, tako da se vse bogastvo, ki ga premorejo bližnje in daljne pokrajine, zbira v tem največjem in najbogatejšem indiskem mestu.

Naše gledališče

Drama

Sobota, 4. t. m. ob 17.30: Poročno darilo. Izven. Znižane cene od 12 lir navzdol. Nedelja, 5. t. m. ob 17.30: Kralj na Betajnovi. Izven. Znižane cene od 12 lir navzdol.

Ponedeljek, 6. t. m. Zaprtro. Ivan Cankar: »Kralj na Betajnovi«. Drama v treh dejanjih. Igrali bodo. Kantorja — P. Kovič, Hano, njegovo ženo — Gorinskova, Franco — Kraljeva, Nino — Simičeva, Krnec — Košič, Maksa — VI. Skrbinek, župnika — J. Kovič, Bernota — Narkst, sodnika — Gorinsk, ženo — Kovičeva, Lužarica — Starčeva, oskrbnika — Košuta, kmeto: Brezgar, Gale. Blaž, Raztresen, Verdonik, Podgoršek. Igro je zredžiral Jože Kovič.

Opera

Sobota, 4. t. m. ob 17.30: Boccaccio. Opereta Izven. Znižane cene od 18 lir navzdol. Nedelja, 5. t. m. ob 15.30: Carmen. Izven. Gostovanje Elze Karlovčeve. Znižane cene od 20 lir navzdol. Ponedeljek, 6. t. m. Zaprtro.

Franc v. Suppé: »Boccaccio«. Opereta v treh dejanjih. Peli bodo: Boccaccio — Mlečnikova, Lotheringhi — Anžlovar, Lamber-tuccio — Zupan, Scalza — M. Sancin, Leonetto — B. Sancin, Fiametta — Barbičeva, Beatrice — Polajnarjeva, Peronella — Poličeva, Izabella — Španova, Pietro — Drenovec, kolporterja — Dolničar, majordoma — M. Gregorin, Filipa — Koširjeva, Dirigent — R. Simoniti, režiser: C. Debevec.

Abonete premierskega reda opozarjamo, da bodo imeli v torek 7. t. m. premiero bratov Riccijev: »Krišpin in njegova botra«. Ta fantastično-vesela muzikalna komedija ima osem slik. Prevredel jo je Niko Stritof, Peli bodo: Krišpina — Primožič, Mirabolana — Anžlovar, Fabrizia — Janko, Asdnicala — Zupan, Contina — Lipušček (namesto obolčlega Sladoljevca) Bortola — Skalar, Aneto — Mlečnikova, Botro — Golobova, Lizetto — Polajnarjeva. Dirigent: Anton Nefat. Režiser: Robert Primožič, zborovodja: R. Simoniti. Scenska zamisel je režiserjeva, načrti: inž. Franc realizacija: V. Skrušny.

Mali oglasi

Službo dobi

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za sifro I. 3.—.

Delavko

mlado, močno dekle, ki je samostojna, zanesljiva in postena, sprejme trgovina. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Uporabna za vse«. 8776-1

Kuharico

dobro in pridno, sprejem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 8748-1

Služkinjo

večo kuhe in vseh hišnih del, pridno in pošteno, iščem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 8810-1

2 čevlji, pomočnika

dobra, sprejem. Ciber, Merosodna ul. 1. 8807-1

Avtomehanika

specialista tudi za motorje, iščem takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 8793-1

Služkinjo

ki je zmožna opravljati vsa hišna dela, sprejem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 8792-1

Postrežnico

priporočeno, potrebujem takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 8783-1

Postrežnico

za dve uri dnevno potrebujem. Ponudbe med 11. in 12. uro. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 8777-1

Službe išče

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za sifro I. 3.—.

Dobra kuharica

srednjih let, razume vsa hišna in vrtna dela, želi službo k manjši družini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »35«. 8782-2

Vajenci (-ke)

Beseda I. — 30, taksa — 60, za dajanje naslova ali za sifro I. 2.—.

Vajenca ali tekača

sprejme Sever, Marjini trg 2. 8794-44

Brivskega vajenca

pridnega, sprejme takoj salon »Frank«. Ljubljana, Kresija. 8780-44

Kupim

Beseda I. — 30, taksa — 60, za dajanje naslova ali za sifro I. 2.—.

Steklenice

četudi od olja, petroleja in silicno, kupi Sever & Komp., Ljubljana. 8796-7

Kupimo

rabljeno električno hladilno omario »Frigidatres«. Ponudbe z navedbo cene na ogl. odd. Jutra pod »Frigidatres«. 8799-7

Izgubljeno

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za sifro I. 3.—.

Izgubila sem

zlato zapestno uro pred kolodvorsko tramvajsko postajo ali pa od karne Emona do Anagrafskega urada. Kdor jo je našel, naj jo odda proti nagradi v ogl. odd. Jutra. 8795-28

Inserirajte v »Jutru«

IGNACIJ RUS

sreski tajnik v pokoju

Vsem, ki ste ga poznali, sporočamo, da nas je po hudem trpljenju za vedno zapustil, previden s tolažili sv. vere, naš predragi, nepozabni oče in stric

Na njegov zadnji dom ga bomo spremili v nedeljo, dne 5. julija ob 17. uri iz kapelice sv. Andreja na Žalah na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, Zagreb, Črnomelj, dne 3. julija 1942.

ŽALUJOČI OSTALI

Ko bi bil Makobi, Indijaneec iz rodu Krijeev, star mož z usnatim obrazom, ki je opravljal službo sla med Božjim jezerom in Fortom Churchillom, poznal zgodbo naših dveh junakov, vse do trenutka, ko sta se jela mastiti z ostanki mladega jelena, bi bil gotovo rekel, da je Isko Vjpa, dobrotljivi bog živali, prav posebno bedel nad njima. Kajti Makobi je veroval v gozdne bogove takisto trdno kakor v bogove svoje koče.

Kri je tekla Mikiju po ramenu, a bolečina, ki ga je ohramljala, ni bila opredeljena bol. Duh po materi je še vedno plaval na kraju, ki ga je bila Mahigun zapustila. Toda sanje mladega psa so bile porušene, in sladkost, ki mu je postajala že spomin, se je utrnila v globokem vzdihu, ki se je preli v ječanje. Zanj kakor za Nivo ni bilo več ne Challonerja ne matere. Res pa je, da mu je še ostajal svet, ta svet, nad katerim je zdaj vzhajalo solnce in iz katerega je drhte kipela vonjava življenja. In tu, pred njim, je sladko in bujno dišalo po mesu. Željno ga je poduhal; nato se je okrenil ter zagledal črno, oblo postavico svojega Nive, ki je prihajal po bregu nizdol, da se pridruži gostiji.

Ko bi bil Makobi, Indijaneec iz rodu Krijeev, star mož z usnatim obrazom, ki je opravljal službo sla med Božjim jezerom in Fortom Churchillom, poznal zgodbo naših dveh junakov, vse do trenutka, ko sta se jela mastiti z ostanki mladega jelena, bi bil gotovo rekel, da je Isko Vjpa, dobrotljivi bog živali, prav posebno bedel nad njima. Kajti Makobi je veroval v gozdne bogove takisto trdno kakor v bogove svoje koče.

Kri je tekla Mikiju po ramenu, a bolečina, ki ga je ohramljala, ni bila opredeljena bol. Duh po materi je še vedno plaval na kraju, ki ga je bila Mahigun zapustila. Toda sanje mladega psa so bile porušene, in sladkost, ki mu je postajala že spomin, se je utrnila v globokem vzdihu, ki se je preli v ječanje. Zanj kakor za Nivo ni bilo več ne Challonerja ne matere. Res pa je, da mu je še ostajal svet, ta svet, nad katerim je zdaj vzhajalo solnce in iz katerega je drhte kipela vonjava življenja. In tu, pred njim, je sladko in bujno dišalo po mesu. Željno ga je poduhal; nato se je okrenil ter zagledal črno, oblo postavico svojega Nive, ki je prihajal po bregu nizdol, da se pridruži gostiji.

Ko bi bil Makobi, Indijaneec iz rodu Krijeev, star mož z usnatim obrazom, ki je opravljal službo sla med Božjim jezerom in Fortom Churchillom, poznal zgodbo naših dveh junakov, vse do trenutka, ko sta se jela mastiti z ostanki mladega jelena, bi bil gotovo rekel, da je Isko Vjpa, dobrotljivi bog živali, prav posebno bedel nad njima. Kajti Makobi je veroval v gozdne bogove takisto trdno kakor v bogove svoje koče.

Kri je tekla Mikiju po ramenu, a bolečina, ki ga je ohramljala, ni bila opredeljena bol. Duh po materi je še vedno plaval na kraju, ki ga je bila Mahigun zapustila. Toda sanje mladega psa so bile porušene, in sladkost, ki mu je postajala že spomin, se je utrnila v globokem vzdihu, ki se je preli v ječanje. Zanj kakor za Nivo ni bilo več ne Challonerja ne matere. Res pa je, da mu je še ostajal svet, ta svet, nad katerim je zdaj vzhajalo solnce in iz katerega je drhte kipela vonjava življenja. In tu, pred njim, je sladko in bujno dišalo po mesu. Željno ga je poduhal; nato se je okrenil ter zagledal črno, oblo postavico svojega Nive, ki je prihajal po bregu nizdol, da se pridruži gostiji.

Ko bi bil Makobi, Indijaneec iz rodu Krijeev, star mož z usnatim obrazom, ki je opravljal službo sla med Božjim jezerom in Fortom Churchillom, poznal zgodbo naših dveh junakov, vse do trenutka, ko sta se jela mastiti z ostanki mladega jelena, bi bil gotovo rekel, da je Isko Vjpa, dobrotljivi bog živali, prav posebno bedel nad njima. Kajti Makobi je veroval v gozdne bogove takisto trdno kakor v bogove svoje koče.

Kri je tekla Mikiju po ramenu, a bolečina, ki ga je ohramljala, ni bila opredeljena bol. Duh po materi je še vedno plaval na kraju, ki ga je bila Mahigun zapustila. Toda sanje mladega psa so bile porušene, in sladkost, ki mu je postajala že spomin, se je utrnila v globokem vzdihu, ki se je preli v ječanje. Zanj kakor za Nivo ni bilo več ne Challonerja ne matere. Res pa je, da mu je še ostajal svet, ta svet, nad katerim je zdaj vzhajalo solnce in iz katerega je drhte kipela vonjava življenja. In tu, pred njim, je sladko in bujno dišalo po mesu. Željno ga je poduhal; nato se je okrenil ter zagledal črno, oblo postavico svojega Nive, ki je prihajal po bregu nizdol, da se pridruži gostiji.

Ko bi bil Makobi, Indijaneec iz rodu Krijeev, star mož z usnatim obrazom, ki je opravljal službo sla med Božjim jezerom in Fortom Churchillom, poznal zgodbo naših dveh junakov, vse do trenutka, ko sta se jela mastiti z ostanki mladega jelena, bi bil gotovo rekel, da je Isko Vjpa, dobrotljivi bog živali, prav posebno bedel nad njima. Kajti Makobi je veroval v gozdne bogove takisto trdno kakor v bogove svoje koče.

Kri je tekla Mikiju po ramenu, a bolečina, ki ga je ohramljala, ni bila opredeljena bol. Duh po materi je še vedno plaval na kraju, ki ga je bila Mahigun zapustila. Toda sanje mladega psa so bile porušene, in sladkost, ki mu je postajala že spomin, se je utrnila v globokem vzdihu, ki se je preli v ječanje. Zanj kakor za Nivo ni bilo več ne Challonerja ne matere. Res pa je, da mu je še ostajal svet, ta svet, nad katerim je zdaj vzhajalo solnce in iz katerega je drhte kipela vonjava življenja. In tu, pred njim, je sladko in bujno dišalo po mesu. Željno ga je poduhal; nato se je okrenil ter zagledal črno, oblo postavico svojega Nive, ki je prihajal po bregu nizdol, da se pridruži gostiji.